

**СТРАТЕГИСКА ОЦЕНА ЗА ВЛИЈАНИЕ
НА ЖИВОТНА СРЕДИНА**

ЗА

**УРБАНИСТИЧКИ ПРОЕКТ ВОН ГРАНИЦИ НА
ПЛАНСКИ ОПФАТ ЗА ИЗГРАДБА НА СТАНИЦА
ЗА СНАБДУВАЊЕ СО ТЕЧНИ И ПЛИНСКИ
ГОРИВА СО ПРИДРУЖНИ СОДРЖИНИ КАКО
ПРИДРУЖЕН ОБЈЕКТ НА ДРЖАВЕН ПАТ
АВТОПАТ А2, НА КП 1308, КП 1313, КП 1314,
КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 И ДЕЛ
ОД КП 1525, КО ГРУПЧИН, ОПШТИНА ЖЕЛИНО**

НА ЦРТ ИЗВЕШТАЈ

Февруари, 2025 година

www.enviroresources.com.mk

Лондонска бр.19, ТЦ Тафталиџе 1/спрат 3 лок.1 и 2, Скопје
тел/фак: 26138-360

Со цел навремено да се согледаат можните негативни влијанија врз животната средина и здравјето на луѓето, како и социо - економските аспекти од реализација на Урбанистички Проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино согласно член 65, став 2 од Законот за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 111/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22), се наложи потребата за спроведување на Стратегиска оцена за влијание на животна средина.

Извештајот за Стратегиска оцена е потпишан од Експерт за Стратегиска оцена за влијанието на животната средина (видено од Копија на потврда, дадено во прилог).

Во подготовката на Извештајот за Стратегиска оцена на влијание врз животната средина учествуваа:

Емил Стојановски, дипл. инж. по заштита на животна средина,

Љупчо Аврамовски, дипл. економист.

Горенаведениот извештај за стратегиска оцена на животната средина согласно член 66 став (5) од Законот за животна средина е потпишан од лице кое е вклучено во листата на експерти за стратегиска оцена на влијанието врз животната средина која ја води Министерството за животна средина и просторно планирање. Како доказ за истото во прилог на извештајот е дадена копија на Уверение со број 12-4226/3 од 21.06.2022 година дадена од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање.

КД Енвиرو Ресурси, ДОО
Скопје
Управител

Емил Стојановски

www.enviroresources.com.mk

Лондонска бр.19, ТЦ Тафталиџе 1/спрат 3 лок.1 и 2, Скопје
тел/фак: 26138-360

Имајќи предвид потребата од изработка на Извештај за Стратегиска оцена за влијанието на животната средина за Урбанистички Проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино како и одредбите од Законот за животна средина донесувам:

Р Е Ш Е Н И Е

За определување на експерт за изработка на Извештај за стратегиска оцена на животната средина

Емил Стојановски, дипломиран инженер, се определува за овластен Експерт за изработка на стратегиска оцена за влијание на животна средина за Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино.

Образложение:

Емил Стојановски, дипломиран инженер, ги исполнува условите пропишани со член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22) и се стекна со правото да биде вклучен во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

КД Енвиرو Ресурси, ДОО Скопје
Управител

Емил Стојановски

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-4226/3
Датум: 21-06-2022 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Стојановски Душан Емил роден на 01.03.1975 година во Скопје, дипломирал на ден 13.09.2007 година на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Машински факултет, го положи стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина на ден 26.12.2012 година, се стекна со статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Naser Nuredini

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ

Број 12-4349/2
Датум: 21-06-2022 година

УВЕРЕНИЕ

за положен стручен испит за стекнување на
статус експерт за стратегиска оцена на животната средина

Аврамовски Методија Љупчо роден на 01.03.1953 година во Скопје, дипломирал на ден 22.06.1977 година на Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје на Економски факултет, го положи **стручниот испит за стратегиска оцена на животната средина** на ден 30.12.2010 година, се стекна со **статус на експерт за стратегиска оцена на животната средина**, ги исполнува условите утврдени во член 23 став (3), член 72 став (1), а во врска со член 27 став (2) и (3) од измените и дополнувањето на Законот за животна средина („Службен весник на РСМ“ бр. 89/22), и се стекна со правото да биде вклучена во Листата на експерти за стратегиска оцена на животната средина што ја води Министерството за животна средина и просторно планирање на Република Македонија.

Министерство за животна средина и
просторно планирање

Министер
Naser Nuredini

Број: 0805-50/150020240357886

Датум и време: 14.10.2024 г. 11:26

Дигитално потпишан од: CRRSM
Централен Регистар на Република Северна Македонија
Датум и час на потпишување: 14.10.2024 во 11:27
Издавач на сертификатот: KIBSTrust Issuing Qseal CA G2
Сертификатот е валиден до: 07.11.2024
Документот е дигитално потпишан и е правно валиден

/Електронски издаден документ/

ТЕКОВНА СОСТОЈБА

ПОДАТОЦИ ЗА СУБЈЕКТОТ	
ЕМБС:	6068448
Целосен назив:	Консултантско друштво ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Кратко име:	ЕНВИРО РЕСУРСИ ДОО Скопје
Седиште:	ЛОНДОНСКА бр.19 ТЦ-Тафталиџе/с3 лок1и2 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ
Вид на субјект на упис:	ДОО
Датум на основање:	27.1.2006 г.
Деловен статус:	Активен
*Вид на сопственост:	Приватна
ЕДБ:	4030006576746
Потекло на капиталот:	Домашен
Големина на субјектот:	мал
Организационен облик:	05.3 - друштво со ограничена одговорност
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

ОСНОВНА ГЛАВНИНА	
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	419.900,00
Уплатен дел MKD:	419.900,00
Вкупно основна главнина MKD:	419.900,00

Број: 0805-50/150020240357886

Страна 1 од 3

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:
<https://www.crm.com.mk/ids/validateDocument/088AF5E5EA3ED446598EF2B3A9E8414A438347B8639075276131CC85EAECC0B89A>

Овој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски временски жиг. Автентичноста на печатените копии од овој документ може да биде електронски верификувана.

СОПСТВЕНИЦИ	
ЕМБГ/ЕМБС:	0103953450198
Име и презиме/Назив:	ЉУПЧО АВРАМОВСКИ
Адреса:	ВАСИЛ ЃОРГОВ бр.20-1/40 СКОПЈЕ - КАРПОШ, КАРПОШ
Тип на сопственик:	Содружник
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	214.100,00
Уплатен дел MKD:	214.100,00
Вкупен влог MKD:	214.100,00
ЕМБГ/ЕМБС:	0103975450043
Име и презиме/Назив:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛ.КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Содружник
Паричен влог MKD:	0,00
Непаричен влог MKD:	205.800,00
Уплатен дел MKD:	205.800,00
Вкупен влог MKD:	205.800,00

ДЕЈНОСТИ	
Приоритетна дејност/ Главна приходна шифра:	74.90 - Останати стручни, научни и технички дејности, неспомнати на друго место
ОПШТА КЛАУЗУЛА ЗА БИЗНИС	
Евидентирани се дејности во надворешниот промет	
Други дејности:	Надворешна трговија со прехранбени производи и непрехранбени производи Изведување на градежни работи во странство Посредување и застапување во меѓународниот промет на стоки и услуги Консигнациона продажба Реекспорт Деловни и менаџмент консултантски активности во меѓународниот промет

ОВЛАСТУВАЊА	
Управител	
ЕМБГ:	0103975450043
Име и презиме:	ЕМИЛ СТОЈАНОВСКИ
Адреса:	БУЛЕВАР КОЧО РАЦИН бр.10/44 СКОПЈЕ, ЦЕНТАР
Овластувања:	Управител - Дипломиран инженер по заштита на животна средина

Број: 0805-50/150020240357886

Страна 2 од 3

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:
<https://www.crm.com.mk/ds/validateDocument/088AF5E5A3ED446598EF2B3A9E8414A438347B8639075276131CC65EAE0B89A>

Овој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски временски жиг. Автентичноста на печатените копии од овој документ може да биде електронски верификувана.

Тип на овластување:	Неограничени овластувања во внатрешниот и надворешниот промет
Ограничувања:	*
Овластено лице:	Управител

ДОПОЛНИТЕЛНИ ИНФОРМАЦИИ	
КОНТАКТ	
E-mail:	contact@enviroresources.com.mk

Напомена:

Во тековната состојба прикажани се само оние податоци за кои има запишана вредност.

*Видот на сопственоста се определува врз основа на својството на основачот/содружникот /сопственикот и служи исклучиво за статистички цели на Државниот завод за статистика на Република Северна Македонија

Правна поука: Против овој реален акт може да се изјави приговор до Централниот регистар на Република Северна Македонија во рок од 8 дена од денот на приемот.

Број: 0805-50/150020240357886

Страна 3 од 3

Верификација

Информации за верификација на автентичноста на овој документ се достапни со користење на QR кодот, односно на следниот линк:
<https://www.crm.com.mk/ids/validateDocument/088AF5E5A3ED446598EF2B3A9E8414A438347B8639075276131CC65EAECC0B89A>

Овој документ е официјално потпишан со електронски печат и електронски временски жиг. Автентичноста на печатените копии од овој документ може да биде електронски верификувана.

Содржина:

	Вовед	10
1.	Цели на Планскиот документ	14
1.1	Цели на заштита на животната средина	15
1.2	Специфични цели на Стратегиската оцена	17
1.3	Употребена методологија	19
1.4	Законодавна рамка	21
1.5	Институционална рамка	22
1.6	Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина	24
1.7	Резиме	25
2.	Преглед на планскиот документ	26
2.1	Основи на Планскиот документ	26
2.2	Плански опфат	26
2.2.1	Географска и геодетска местоположба	26
2.2.2	Намена на употреба на земјиштето	27
3.	Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура.....	30
	Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина	33
4.	Карактеристики на просторот	33
4.1	Сообраќајна поврзаност	33
4.1.1	Хидротехничка структура	33
4.1.2	Економски основи	34
4.1.3	Климатски и микроклиматски услови на регионот	34
4.1.4	Енергетски извори и енергетска структура	34
4.1.5	Геолошки и педолошки карактеристики	35
4.1.6	Сеизмика	36
4.1.7	Население	36
4.1.8	Опис на сегашната состојба со животна средина во планскиот опфат	37
4.2	Сегашна состојба со животната средина во и околу планскиот опфат	43
4.3	Состојба без имплементација на планскиот документ	45
5.	Алтернативи и чинители за избор на алтернатива	46
6.	Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина	47
7.	Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ	53
8.	План на мерки за мониторинг на животната средина	64
9.	Нетехничко резиме	66
10.	Прилози	74
11.	Додаток	76
	Користена литература	80

Вовед

Урбанистички Проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино се изработува врз основа на просторните можности на локацијата, постојната состојба, ажурираната геодетска подлога, Проектната програма, одредбите кои произлегуваат од Просторниот план на Република Македонија, податоците и информациите од органите на државната управа и другите субјекти, како и потребите на нарачателот. Изготвувањето на проектот се врши во согласност со Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 32/20 и 111/23) и Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23).

Со самото реализирање на оваа планска задача се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на влијанијата. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе.

Оцената на влијанието на определени стратегии, планови и програми врз животната средина и здравјето на луѓето е постапка со која се проценуваат ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето од спроведувањето на предложените документи. Целта е можните ефекти да бидат земени во предвид во раната фаза на подготовката на документите вклучувајќи ги и промените на истите.

Цел на Стратегиската оценка е да се интегрира заштитата на животната средина и здравјето на луѓето во процесот на подготвување и донесување на планските документи преку експертска проценка и проценка на јавноста пред донесување на истите.

Подготовката на планскиот документ ги дефинира и јасно ги утврдува основните, а со тек на време и реалните цели и правци во доменот на земјоделството, шумарството, енергетиката, индустријата, туризмот, управување со отпадот, управување со водите, просторното и урбанистичко планирање и користење на земјиштето, како и Националниот акционен план за животна средина и локалните акциони планови за животна средина кои ја налага потребата согласно член 65 од Законот за животна средина од спроведување на Стратегиската оценка на влијанието на животната средина на овие плански и програмски решенија и цели.

Стратегиската оценка на влијанието на животната средина се состои од неколку фази на планирање:

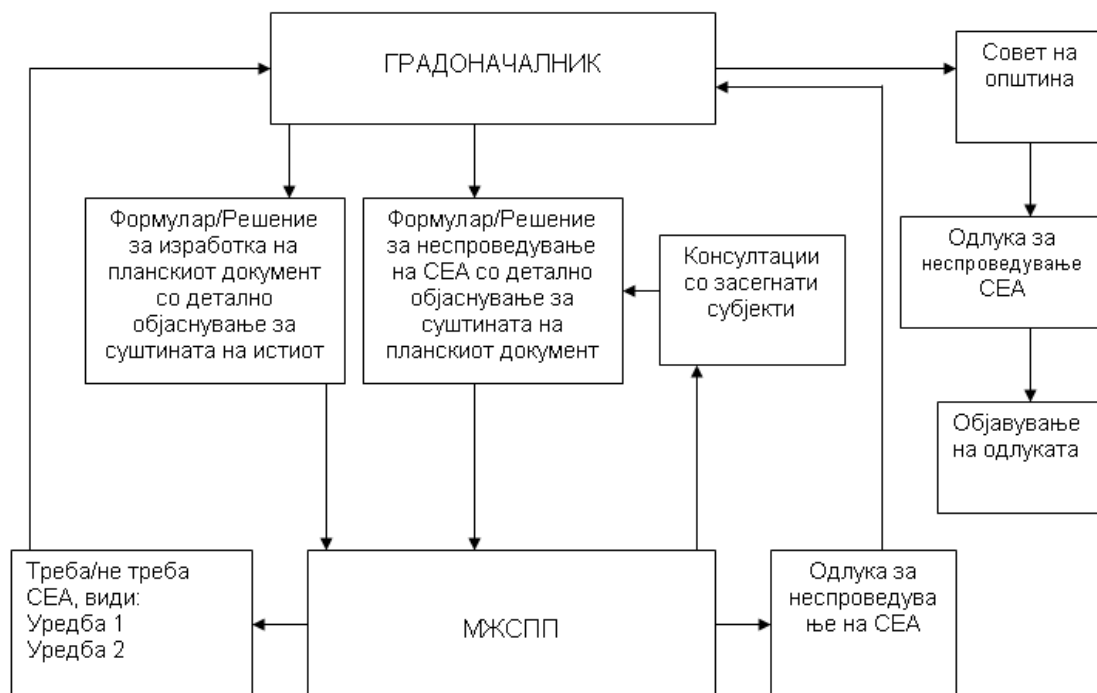
- проверка;
- определување на опфат;
- основни податоци на животната средина;

- оцена;
- подготовка на извештајот за животна средина;
- консултација со засегнатата јавност;
- прифаќање на стратегијата, планот или програмата и
- мониторинг.

При определување на обемот и деталноста на информациите во Извештајот за животна средина, Министерството за транспорт е должно да побара мислење од органите кои се засегнати од планскиот документ. Исто така, според Архуската Конвенција и Уредбата за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11) член 8, општината е должна да го вклучи учеството на јавноста преку:

- ќе треба да се утврди динамиката и роковите што ќе бидат реални за ефикасно учество на засегнатата јавност;
- нацрт-правилата ќе треба да бидат јавно расположливи, и
- на јавноста ќе треба да и се овозможи да даде коментар.

**Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на
стратешка оцена (СЕА) за плански документ кој го
подготвува локалната управа (Screening)**

Министерството за животна средина и просторно планирање јасно ги дефинира основните, а со време и остварливите цели и правци на развојот, особено во поглед на неопходните квалитативни структурни промени и за нив релевантни и адаптивни решенија и опции. Непосредната поврзаност и меѓусебната условеност помеѓу планскиот опфат и влијанието на животната средина наметнува едновремен, интегрален третман на просторот и дефинирање на долгорочна стратегија

за уредување, опремување и користење на просторот и ефикасна заштита на животната средина, природата и културно-историското наследство во регионот.

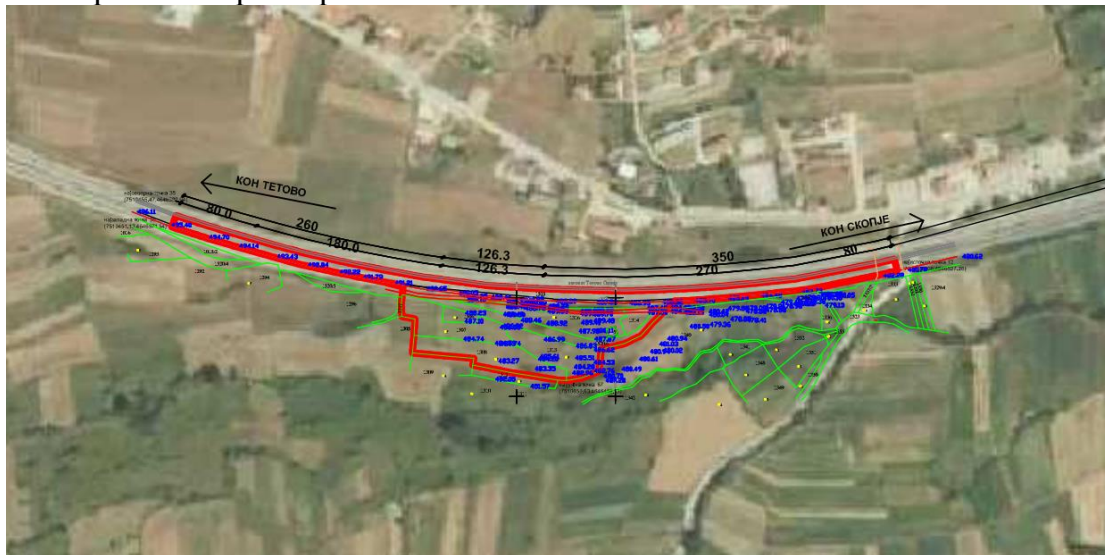
Посебно внимание е посветено на карактеристиките на користење на земјиштето. Правната и административна рамка, која ги опфаќа основните закони, стратешки планови и стандарди на животната средина, како и процедурите за Стратегиска оцена на животна средина обработени се во посебно поглавје од овој Извештај.

Анализата на алтернативите кои се опфатени со овој извештај укажува на потребата од неминовно спроведување на Стратегиската оцена на влијанието врз животната средина во процесот на планирање заради правилна и поефикасна избрана алтернатива. Очекуваните резултати врз животната средина, препораките и мерките за намалување на влијанијата, како и планот за мониторинг се прикажани и објаснети во посебни делови од овој Извештај.

1. Цели на Планскиот документ

Согласно барањата на инвеститорот е изработен Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино. Целта на изработката на Урбанистичкиот проект е да се создадат услови за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2.

Основ за изработка на предметниот УП се одредбите на член 58 став 6 од Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 32/20, 111/23 и 171/24), согласно кој урбанистички проект може да се изработува и за поединечни градби и инфраструктури од државно и локално значење вон населени места и вон опфат на урбанистички планови на земјоделско, шумско и друго земјиште, крајбрежни појаси и други простори за коишто не постојат услови и/или економска оправданост за донесување на урбанистички план согласно овој закон, а постои соодветен или некатегоризиран сообраќаен пристап, во кој случај урбанистичкиот проект се изработува врз основа на прибавени услови за планирање на просторот.

Општина Желино се наоѓа во западниот дел од Македонија, а територијално припаѓа во општина Тетово. Преку Регионалниот пат Р1-1206 Клучка Матка (Врска со А2)-Групчин-Тетово-Боговиње-Врапчиште-Гостивар (врска со А2). Подрачјето на планскиот опфат претставува неизградено земјиште, со површина од $25146.95 \text{ m}^2 = 2.51 \text{ ха}$. Постојната намената на просторот кој е предмет на оваа УП е неизградено земјиште.

Водоводна и канализациона мрежа

Во рамките на проектен опфат не постои реализирана водоводна мрежа.

Електроснабдителна инфраструктура

Согласно дописот со бр. 10-26/6-245 од 0710-2022 од Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје во границите на проектниот опфат постојат електроенергетски инсталации за истите е испланирано заштитен појас.

Телекомуникациска инфраструктура

Согласно дописот бр. 46321 од 12.10.2021 од Македонски Телеком АД Скопје во границите на проектниот опфат има постојна МКТ инфраструктура.

Културно наследство

На подрачјето на катастарската општина кое е предмет на анализа има регистрирно Археолошки локалитет Рудина добро основано се претпоставува дека преставува културно наследство.

Во Археолошката карта на Република Македонија, која ги проучува предисториските и историските слоеви на човековата егзистенција, од најстарите времиња до доцниот среден век, на анализираното подрачје на катастарската општина, нема евидентирани локалитети.

Според нивото на развиеноста на стопанската структура, фазата од развојот во која се наоѓа стопанството, степенот на расположливоста на факторите, стопанските состојби и економската позиција на Република Македонија во светот, идниот развој на македонската економија е детерминиран од насоките и комбинацијата на инвестициите со другите развојни фактори во Државата.

Концепцијата на просторната организација на стопанските дејности се темели на објективните фактори според кои разместувањето се врши на два начина: спонтано, со избор на локација на одделни фирми, претпријатија, капацитети, погони, според одлуките на одделните сопственици или менаџери и програмирано, со изградба според предвидувањата и одлуките на општодржавните органи или на органите во локалната самоуправа.

Со овие две методи на одлучување, просторната организација се остварува, со текот на времето, како дисперзија во просторот и како концентрација на стопанството на одделни места.

Со спонтаното разместување на стопанските капацитети и со агломирањето на населението во просторот, се формираат центри - полови на развојот како што е овој регион со гравитационо влијание врз просторот за кој се наменети Условите за планирање.

Половите на развој ги формираат оските на развојот кои во минатото се формирале во зависност од географските карактеристики на просторите, т.е. според релјефот, теченијата на реките и слично. Во денешно време позначајни станаа деловните односи, меѓучовечките комуникации, географските белези, како и изградените инфраструктурни системи и стопански капацитети.

Реализацијата на овој План ќе биде во функција и на развојот на туризмот, индустријата и стопанството воопшто, од причини што придонесува кон инфраструктурно доопремување на оваа патна делница кој е значајна во Република Македонија.

1.1 Цели на заштита на животната средина

Заштитата на животната средина подразбира множество на различни постапки и мерки кои го спречуваат загрозувањето на животната средина. Под заштита на животната средина се подразбира не само заштита на човекот туку и заштита на билната вегетација и животинскиот свет. Целите на заштитата на животната средина се заштита на здравјето на луѓето, квалитетот на екосистемите, заштита на растителниот и животинскиот свет и културни добра чиј творец е човекот, зачувување на рамнотежата и еколошката стабилност на природата, рационално и адекватно користење на природните ресурси.

Декларацијата за животната средина е донесена на Светската конференција на Обединетите држави во 1972 година. Стокхолмската конференција за човековата средина, одржана 1972 година ја разбудила свеста и го означила почетокот на еколошката ера и истовремено ја иницирала Париската конвенција на Претседатели на Држави и Влади на земјите од Европската економска заедница, одржана истата година. Во усвоената декларација како основна цел на еколошкиот развој се наведува смалување на ризикот во поглед на условите на живот, подобрување на квалитетот на живеење и да се во остварување на овие цели посебно внимание обрати на заштитата на животната средина. Според тоа, Европското законодавство кое го има усвоено Советот на Европските економски заедници се нагласи гаранцијата на правото на секој граѓанин на чиста и здрава животна средина.

Во текот на 1992 година во сила стапи Базелската Конвенција, чија што цел е смалување на супстанциите одредени како опасен отпад. Во Мај 2004 година стапи во сила и Стокхолмската конвенција за перзистентни органски загадувачи, со кои ги дефинира 12 екстремно отровни органски загадувачи, барајќи нивна редукција или нивно целосно елиминирање.

Меѓународната правна заштита на животната средина се сведува во најголем дел на меѓународно - правна акција против загадувањето. Сепак, меѓународната регулатива во областа на животната средина сеуште не достигнала на ниво кој би овозможил мирен живот на сите живи суштества на нашата планета. Се донесуваат разни протоколи, конвенции, декларации и др.

Република Македонија, во рамките на евроинтеграциските процеси во животната средина има потпишано голем број на меѓународни конвенции, билатерални договори и протоколи и кои заедно со националните прописи ја сочинуваат правната рамка која го уредуваат управувањето со медиумите на животната средина. Во процесот на апроксимацијата на ЕУ законодавството од областа на животната средина преку транспонирање, Република Македонија ги има донесено следните закони:

- Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22);
- Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11, 100/12, 163/13, 10/15 и 146/15);

- Закон за управување со отпад („Сл. Весник на РСМ” бр. 216/21);
- Закон за заштита од бучавата во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21);
- Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 164/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21) и др.

Процесот на усогласување со законодавството на ЕУ и во сегашно време е во тек, посебно во техничките барања дадени во анексите на ЕУ Директивите. Листата на релевантни закони и релевантни ЕУ Директиви и меѓународни договори се дадени во точката 11 од овој Извештај.

Сите обврски што произлегуваат од овие законски и национални стратешки документи, беа анализирани и земени во предвид при дефинирање на основните цели за заштита на животната средина во планскиот опфат при изготвување на овој Извештај.

Како генерални цели утврдени по овие значајни основи се следните:

- Обезбедување на превентивни мерки на заштита на водните ресурси-подземните води од можните загадувачки емисии на материи од реализирање на планскиот опфат;
- Воспоставување на перманентен мониторинг на квалитетот на водата, почвата и воздухот;
- Збогатување на шумскиот фонд преку засадување на појас од соодветни дрвни растенија;
- Воспоставување на перманентна соработка во следењето на состојбите во областа на квалитетот на водата, почвата и другите медиуми во животната средина од страна на локалните и Републичките здравствени институции од аспект на сочувување на здравјето на населението;
- Вклучување на јавноста во процесот на мониторирање на состојбите и донесување на одлуки за медиумите во животната средина;
- Воспоставување на база на податоци за состојбата во секој медиум во животната средина по принципот (движечка сила-притисок-состојба на животната средина-влијание-одговор) на локално и регионално ниво.

Во овој процес се предлага поцелосно имплементирање на горе наведените цели преку реализирање систем на предлог мерки за заштита, одбегнување, намалување, неутрализирање или компензација на евентуалните влијанија од реализација на предвидените содржини согласно урбанистичкиот план. За таа цел во понатамошниот текст на содржината на овој документ се предлагаат:

- ⇒ Технички мерки кои треба да се превземат за време на спроведување на планот;
- ⇒ Препораки за подготвување, донесување и дополнување на плановите и програмите во рамките на спроведувањето на законските обврски во животната средина.

1.2 Специфични цели на Стратегиската оцена

Специфичните цели на Стратегиската оцена на животната средина се дефинирани согласно националната и меѓународна легислатива и се прикажани преку статусот на биолошка разновидност, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра, културното наследство и пределот:

- Заштита на животната средина со имплементација на планскиот документ;
- Подобрување на економските услови и зголемување на животниот стандард;
- Правилно управување со просторот заради одржување на постојаното ниво на флора;
- Обезбедување на заштитни зелени појаси и формирање на хортикултурни насади од аспект на појава на бучава;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на водата;
- Интегрално управување со отпадот и негова селекција за зачувување на почвата, а со тоа и минимизирање на отпадот;
- Минимизирање на појавите од несреќи и хаварии;
- Зачувување на карактеристиките на пределот и животната средина.

Врска со други плански документи:

Просторен план на РМ

- Уважување на реалните фактори на развој;
- Превземање стимулативни мерки од страна на државните и други видови поддршка за програми на локалните заедници и стопанските актери;
- Воспоставување на пазарни принципи и формирање соодветна институционална рамка во која ќе можат да функционираат пазарните институции;
- Создавање на регионален диференциран амбиент за стопанисување со помош на соодветна политика.

Национален еколошки акционен план:

- Да се овозможи интегрирање на политиката за заштита на животна средина во останатите секторски политики;
- Да се поттикнат индустријата, давателите на услуги и другите субјекти во областа на животната средина кон поголема одговорност за заштитата на животната средина;
- Да се дадат насоки за еколошки одржлив пристап;
- Да се зголеми степенот на исполнување на обврските од регионалните и глобалните договори во областа на животната средина.

Планскиот опфат е усогласен уште со:

- Национална стратегија за одржлив развој, 2010-2030;
- Стратегија за управување со податоци за животната средина, 2005;
- Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005.

Националната транспортна стратегија 2018-2030 година

Главните цели на Националната транспортна стратегија се:

- Промоција на економскиот пораст со градење, подобрување, управување и одржување на транспортните услуги, инфраструктурата и мрежи за добивање на максимална ефикасност;
- Промоција на интегрирана и интерконектирана транспортна мрежа која воспоставува ефективни услуги за корисниците, како и активностите и областите во Република Македонија на кои им служи;
- Промоција на социјалниот фактор со поврзување на далечните и неразвиени заедници и зголемување на пристапноста на транспортната мрежа;
- Заштита на животната средина и подобрување на здравството со градење и инвестирање во јавниот транспорт и другите видови ефикасен и постојан транспорт кој ја намалува емисијата и потрошувачката на ресурси и енергија;
- Подобрување на безбедноста на патувањето со намалување на несреќите и подобрување на личната безбедност на пешаците, велосипедистите, возачите, патниците, и
- Подобрување на интеграцијата со олеснување на планирањето и издавањето интегрирани билети за патувањето и овозможувањето на редовна конекција помеѓу различните форми на транспорт.

Програмата за реализација на Стратегијата за развој на енергетиката во Република Македонија до 2030 година

Модернизација на постојните и изградба на нови бензински станици. Генералните цели за заштита на животната средина земени во предвид при подготовката на урбанистичкиот план, односно што се очекува да се постигнат со мерките за избегнување, ублажување и/или компензација на потенцијалните влијанија:

- Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина;
- Заштита на квалитетот на амбиентниот воздух, избегнување, спречување или намалување на штетни емисии во воздухот;
- Достапност до доволни количества квалитетна вода, заштита, зачувување и постојано подобрување на расположливите водни ресурси, спречување или намалување на штетни испуштања, одведувањето и третман на комуналните отпадни води, третман на отпадни индустриски води од страна на самите субјекти;
- Избегнување и намалување на создадениот отпад, негово повторно искористување, отстранување на прифатлив начин;
- Рамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот;
- Рационално користење и заштита на земјоделското земјиште;
- Рационално и одржливо користење на природните ресурси;
- Користење на обновливи извори на енергија;
- Зачувување и заштита на растителниот и животинскиот биодиверзитет;
- Избегнување, спречување или намалување на бучавата..

Планскиот опфат е усогласен уште со:

- Национална стратегија за одржлив развој, 2010-2030;

- Втор Национален извештај за климатски промени, 2008;
- Стратегија за управување со податоци за животната средина, 2005;
- Стратегија и акционен план за имплементација на Архуската конвенција, 2005.

Во подготовката на извештајот земени се предвид целите на заштита на животната средина одредени на национално и меѓународно ниво, а кои се релевантни за планскиот документ. Генералните цели за заштита на животната средина земени во предвид при подготовката на урбанистичкиот план, односно што се очекува да се постигнат со мерките за избегнување, ублажување и/или компензација на потенцијалните влијанија предложени во овој извештај:

- Зачувување, заштита, обновување и унапредување на квалитетот на животната средина;
- Заштита на квалитетот на амбиентниот воздух, избегнување, спречување или намалување на штетни емисии во воздухот;
- Достапност до доволни количества квалитетна вода, заштита, зачувување и постојано подобрување на расположливите водни ресурси, спречување или намалување на штетни испуштања, одведувањето и третман на комуналните отпадни води, од страна на самите субјекти;
- Избегнување и намалување на создадениот отпад, негово повторно искористување, отстранување на прифатлив начин;
- Рамномерен просторен развој, рационално уредување и користење на просторот;
- Рационално користење и заштита на земјоделското земјиште;
- Рационално и одржливо користење на природните ресурси;
- Користење на обновливи извори на енергија;
- Зачувување и заштита на растителниот и животинскиот биодиверзитет;
- Избегнување, спречување или намалување на бучавата.

Бензинската пумпна станица е во функција на зголемување на нивото на функционална и комунална опременост и планско уредување на селските населби, подобрување на локалната инфраструктура и ефикасна комуникациска поврзаност со центрите од повисоко ниво.

1.3 Употребена Методологија

При подготовката на Извештајот за стратедиска оцена се креираше методологија компатибилна на карактеристиките на просторот опфатен со планскиот документ, планската задача, достапните стратегии и документи.

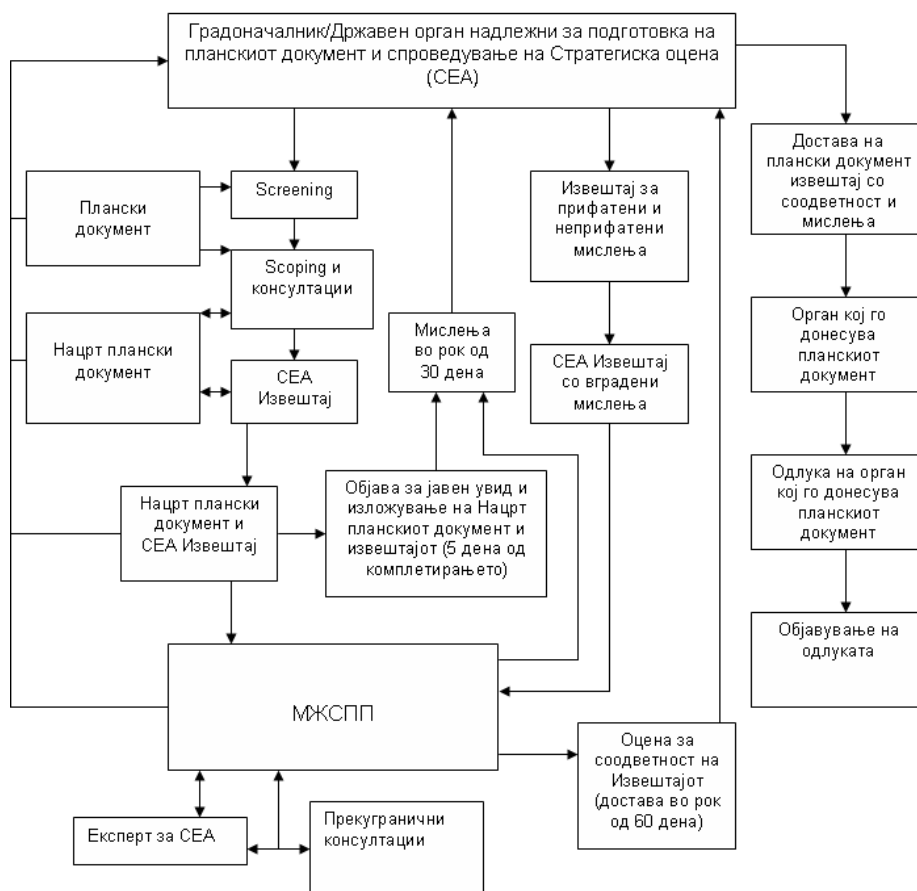
Постапно се превзедоа следните чекори:

- Се направи првичен увид на сегашните состојби во животната средина во анализираниот плански опфат, неговата околина и пошироко;
- Се оствари разговор со претставници од изработувачот на планскиот документ и се реализира разговор за целите на

инвестиционите активности и содржини кои ќе бидат опфатени во просторот;

- Подетално се проучија содржините што се предвидени да се лоцираат во планскиот опфат, урбанистичкиот проект, намената и категоријата на земјиштето;
- Детално се разгледаа техничките решенија предвидени за реализација на проектната задача;
- Дефинирани се целите за заштита на животната средина утврдени во стратешките документи на локално, национално и меѓународно ниво;
- Согледување на можните негативни влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со планот;
- Надминување на негативните влијанија по животната средина од реализација на содржините предвидени со планот;
- Надминување на евентуалните влијанија или нивно ублажување и за таа цел предлагање на превентивни и корективни мерки;
- Предлагање на систем на перманентен мониторинг на состојбите;
- Вклучување и запознавање на сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот.

**Спроведување на постапка за оцена на влијанието на
определени стратегии, планови и програми врз
животната средина (СЕА)**

При изготвување на Извештајот користена е стручна литература од оваа област, ЕУ Директивите, национални стратешки документи, релевантната законска регулатива, меѓународни договори, просторни и урбанистички плански документи, катастарски скици и други документи релевантни за изработка на документот.

1.4 Законодавна рамка

Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина за Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино, а е изработен согласно постојната законска регулатива во животната средина и природата во Република Македонија:

Животна средина

Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22).

Стратегиска оцена на животната средина

1. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 114/07);
2. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
3. Уредба за стратегиите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапка за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07 и 45/11);
4. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08 и 45/11);
5. Правилник за формата, содржината и образецот на Одлуката за спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена и на формуларите за потребата од спроведување, односно неспроведување на стратегиска оцена („Сл. Весник на РМ” бр. 122/11).

Заштита на природата

Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21).

Закон за квалитет на амбиентниот воздух

Закон за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21).

Закон за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ” бр. 11/18 и 42/20).

Управување со отпад

Закон за управување со отпадот („Сл. Весник на РСМ” бр. 216/21).

Заштита од бучава

Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21).

Закон за води

Закон за води („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21).

Национална стратегија за управување со отпад (2008-2020)

Национален план за управување со отпад (2009-2015)

Закон за заштита и спасување

Закон за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18).

Просторно планирање

Просторен план на Република Македонија („Сл. Весник на РМ” бр. 39/04).

Закон за просторно и урбанистичко планирање

Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18 и 168/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 32/20).

Правилник за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15, 217/15, 222/15, 228/15, 35/16, 99/16, 134/16, 33/17 и 86/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 225/20, 219/21 и 104/22).

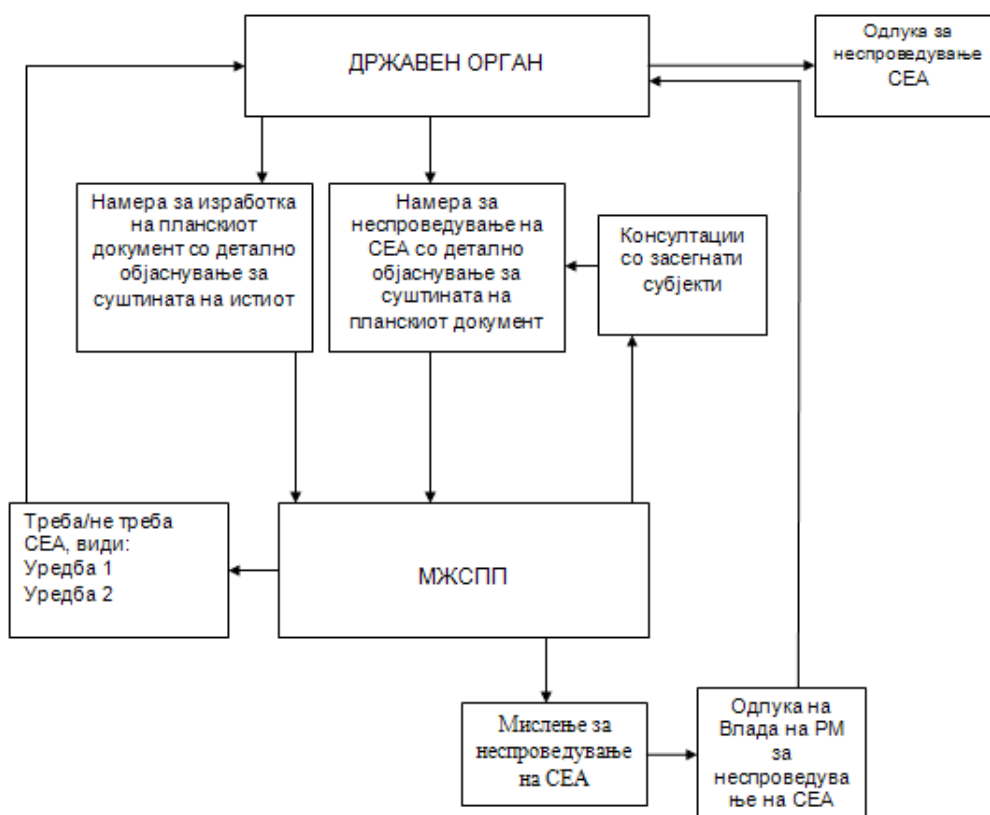
Правилник за поблиска содржина, размер и начин на графичка обработка на урбанистички планови („Сл. Весник на РМ” бр. 142/15).

1.5 Институционална рамка

Законот за органи на управата ги дефинира одговорностите на Министерството за животна средина и просторно планирање, како што следи:

- Подготовка на решение во оние случаи во кои не се согласува со одлуката за спроведување, односно неспроведување на СОВЖС или со определениот обем на СОВЖС во одлуката;
- Подготовка на решение за соодветноста на извештајот на СОВЖС за планскиот документ, и;
- Воспоставување и ажурирање на листата на експерти за СОВЖС.

**Постапка за утврдување на неопходност од спроведување на
стратегиска оцена (СЕА) за плански документ кој го
подготвуваат државни органи (Screening)**

Органи на државната управа/единиците на локална самоуправа кои ги подготвуваат-усвојуваат планските документи имаат обврска за:

- Подготовка на извештајот за СОВЖС;
- Објавување на информации за отпочнувањето на подготвувањето на планските документи и за учество на јавноста во процесот на консултации;
- Објавување на информации за нацрт планскиот документ кој се подготвува и за предлог извештајот за СОВЖС;
- Подготовка на извештајот од консултацијата со јавноста врз основа на добиените коментари и мислења од јавните консултации;
- Комплетирање на извештајот за СОВЖС и на планските документи со добиени мислења и коментари, и
- Мониторинг на влијанијата од имплементацијата на планскиот документ и во случај на негативни ефекти и информирање на МЖСПП.

Министерството за надворешни работи е одговорно за спроведување на прекугранични консултации за СОВЖС во однос на доставување на известување до соседната држава која може да биде засегната од подготовката на планскиот документ или кога Република Македонија може да биде засегната од подготовка на плански документ во соседна држава.

Други министерства и државни институции со одредени надлежности на полето на заштита на животната средина се:

- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство;
- Министерство за транспорт;
- Републички Завод за здравствена заштита;
- Министерство за здравство;
- Управа за хидрометеоролошки работи и
- Единиците на локалната самоуправа.

Постои и Парламентарна комисија за животна средина, која соработува со Министерството за животна средина и просторно планирање.

1.6 Содржина на Извештајот за Стратегиска оцена на животната средина

Спроведувањето на Стратегиската оцена на животната средина е интерактивен процес кој треба да се спроведе паралелно со развојот на планот или програмата. Стратегиската оцена на животната средина е процес за да се осигура дека значителен ефект врз животната средина што произлегуваат од политики, планови и програми се идентификуваат, оценуваат и намалуваат. Важен инструмент за да им се помогне во постигнување на одржлив развој и креирање на политиката е Стратегиската оцена на животната средина. Посебни бенефиции во Стратегиската оцена вклучуваат:

- Поддршка на одржливиот развој;
- Да се подобрат доказите како добра основа за стратешките одлуки;
- Да се консултираат сите заинтересирани страни во процесот на изготвување на документот и утврдување на состојбите во животната средина со реализација на планот;
- Да се насочат на други процеси, како што се влијанието врз животната средина на оценките врз одделни развојни проекти.

Стратегиската оцена следејќи ги одредбите за содржината на овој Извештај, ги обработува следните содржини:

- Карактеристики на животната средина во областите кои би биле значително засегнати;
- Проблеми од областите кои се од посебно значење за животната средина, а особено од аспект на заштита на дивите птици и хабитатите;
- Целите на заштита на животната средина, одредени на национално или меѓународно ниво, кои се релевантни за планскиот документ и начинот на кој овие цели и сите аспекти на животната средина се земени во предвид за време на нивните подготовки;
- Веројатните значајни влијанија врз животната средина во целина, вклучително и врз биодиверзитетот, населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, водата, воздухот, почвата, климатските фактори, културното наследство, пејсажот и материјалните придобивки. Овие влијанија вклучуваат секундарни, краткорочни, долгорочни, трајни и привремено позитивни и негативни ефекти;

- Резиме/краток преглед на причините на алтернативите, опис за тоа како е направена проценката, вклучувајќи ги сите потешкотии (како што се техничките недостатоци или недостигот на know-how) до кои се дошло при собирањето на потребните информации;
- Опис на предвидените мерки кои се однесуваат на мониторингот во согласност со законските обврски;
- Не-техничко резиме на информациите дадени во согласност со барањата наведени во претходните точки.

1.7 Резиме

Врз основа на спроведената Стратегиска оценка на животната средина за Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино органот е должен да ги следи ефектите врз животната средина и здравјето на луѓето со цел во раната фаза да се согледаат евентуалните негативни влијанија напоредно со изработката на планската документација пред да биде прифатлива за имплементација.

2. Преглед на Планскиот документ

2.1 Основи на Планскиот документ

Урбанистички проект за вон граници на плански опфат со намена Е 2.1 Згради и комплекси на патниот сообраќај-Бензиски пумпи, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино (УП) се изработува врз основа на методологијата која произлегува од одредбите утврдени со Законот урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 32/20, 111/23 и 171/24), како и подзаконските акти што произлегуваат од него: Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 225/20 219/21 ,104/22 и 99/23).

Основна цел на оваа планска документација е преку:

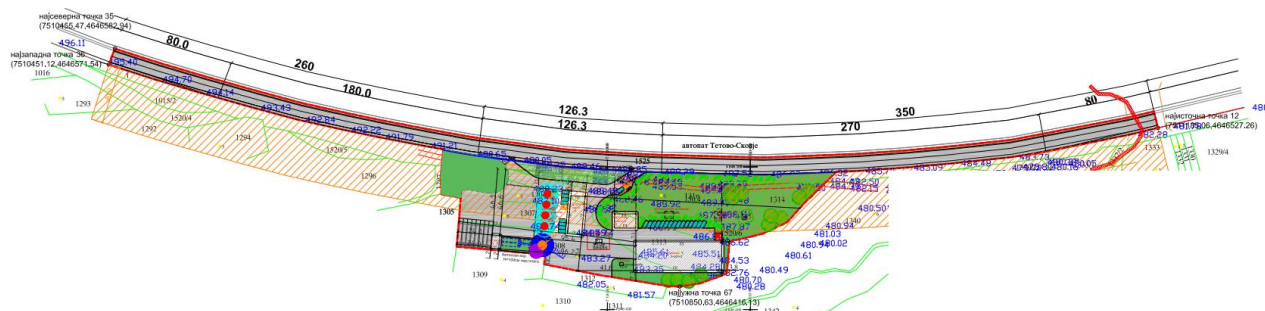
- рационално уредување и искористување на просторот;
- подигнување на хуманоста во просторот и надминување на урбаните бариери на лицата со инвалидитет;
- оддржлив развој;
- заштита и унапредување на животната средина и природата;
- заштита на недвижното културно наследство;
- заштита од воени разурнувања, од природни и технолошки катастрофи и хаварии (заштита и спасување);
- јавност во постапката за донесување и спроведување на плановите;
- вградување пропратни содржини на основната наменска употреба на земјиштето и
- почитување на законските прописи, стандарди и нормативи во планирањето и
- уредувањето на просторот, и

да се дефинираат архитектонско-урбанистичките параметри за реализација на планираните градби на планираната градежна парцела, да се дефинира основната класа на намена, како и начините на употреба на земјиштето, а согласно актуелната позитивна законска легислатива од областа на урбанистичкото планирање.

2.2 Плански опфат

2.2.1 Географска и геодетска местоположба

Границата на проектниот опфат на Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино е со површина од $25146.95 \text{ м}^2 = 2.51 \text{ ха}$.

Графички приказ на Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино

2.2.2 Намена на употреба на земјиштето

Во овој УП е планирана следната наменска употреба на земјиштето:
Е2.1-Згради и комплекси на патниот сообраќај-Бензиски пумпи

Градежна парцела

Во рамките на проектниот опфат се оформува 1 градежна парцела со поединечна класа на намена Е2.1-Згради и комплекси на патниот сообраќај-Бензиски пумпи, со површина со девет површини за градба и тоа:

Објект 1-бензиска пумпна станица -настрешница

Максимална површина за градење: 696,00м²

Вкупно изградена површина: 696,00 м²

Максимална височина: 6,50 м

Максимален катност: П

Процент на изграденост: 4,85%

Коефициент на искористеност: 0,05

Објект 2-продажен салон со

Максимална површина за градење: 268,00м²

Вкупно изградена површина: 268,00 м²

Максимална височина: 6,50 м

Максимален катност: П

Процент на изграденост: 2,09%

Коефициент на искористеност: 0,02

Објект 3-мотел и сервисни дејности

Максимална површина за градење: 1200,00м²

Вкупно изградена површина: 4200,00 м²

Максимална височина: 13,50 м

Максимален катност: П+2/П+3

Процент на изграденост: 8,37%

Коефициент на искористеност: 0,29

Објект 4-тоалети

Максимална површина за градење: 57,75м²

Вкупно изградена површина: 57,75 м²

Максимална височина: 4,00 м

Максимален катност: П

Процент на изграденост: 0,4%

Коефициент на искористеност: 0,002

Објект 5-Плинска станица

Максимална површина за градење: 150,00м²

Вкупно изградена површина: 150,00 м²

Максимална височина: 4,00 м

Максимален катност: П

Процент на изграденост: 1,05%

Коефициент на искористеност: 0,01

Објект 6-пречистителна станица

Максимална површина за градење: 30,00м²

Вкупно изградена површина: 30,00 м²

Максимална височина: подземна градба

Објект 7-бунари

Максимална површина за градење: 5,00м²

Вкупно изградена површина: 5,00 м²

Максимална височина: подземна градба

Објект 8-трафостаница

Максимална површина за градење: 25,00м²

Вкупно изградена површина: 25,00 м²

Максимална височина: 4,00 м

Максимален катност: П

Процент на изграденост: 0,17%

Коефициент на искористеност: 0,00

Објект 9-попивателна јама

Максимална површина за градење: 25,00м²

Вкупно изградена површина: 25,00 м²

Максимална височина: подземна градба

Површина на градежна парцела: 14339,39м²

Вкупна максимална површина за градење: 2456,75м²

Вкупно изградена површина: 5456,75 м²

Вкупен процент на изграденост: 17,13%

Вкупен коефициент на искористеност: 0,38

Потребниот број на паркинг места ќе се обезбеди во рамките на градежната парцела градежната парцела или на соседна градежна парцела или на земјиште за општа употреба согласно член 134, став 1 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 225/20, 219/21 и 104/22), согласно кој за градбите со класа на намена Е-инфраструктури, потребниот број на паркинг места е во зависност од конкретната намена на градбата, бројот, фреквенцијата и структурата на корисниците, степенот на моторизација, постоење и капацитетот на јавен превоз, водејќи грижа сите потреби од стационарниот сообраќај службен, индивидуален, за возилата и механизацијата што се употребува за потребите на основната намена на градбата, како и посетителите и корисниците на градбата. Во конкретниот случај потребно е да се обезбедат 9 паркинг места за леки возила и 8 за товарни возила за потребите на бензиската станица и продажниот салон, а за потребите на мотелот како придружен објект да се обезбедат 12 паркинг места или вкупно 29 паркинг места.

Колскиот пристап е од магистрален пат (автопат) А2(М-4). Влегувањето и излегувањето во и од градежната парцела, се планира преку помошната лента на Автопатот со означување на должините на лентите за успорување и забрзување и клиновите за приклучување кон автопатот.

За градбите со поединечна класа на намена Е2.1-Згради и комплекси на патниот сообраќај-Бензиски пумпи, предвидени се комплементарни намени како придружни содржини на бензиската пумпна станица.

Согласно Законот за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ” бр11/18), член 20 и Правилникот за за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 225/20, 219/21 и 104/22) член 171, потребно е да се обезбеди 20% од вкупната површина на градежната парцела за зеленило. Разделниот заштитен појас кој треба да се постави помеѓу работ на коловозот на сообраќајницата и бензиската пумпна станица, да се засади со зеленило со цел да намали нивото на бучава од сообраќајот. При изборот на вегетација да се даде приоритет на видовите со висок биоаккумулативен капацитет за загадувачки материи во воздухот и почвата.

Бр. на ГП	Нумерација и дејноста во градбите	Површина на Г.П. (м2)	Површина на објект		Мак. катност	Мак. висина (м)	Процент на изграденост (%)	Коефициент на искористеност	Планиран број на паркинг места	Озеленување (м2)
			Мак.површина за градење (м2)	Вкупно изградена површина (м2)						
1	1.Бензиска пумпна станица-настрешница	14339.39	696.00	696.00	П	6.50м	4.85	0.05	9(за леви) +8(за товарни)	5900.00
	2.Продажен салон		268.00	268.00	П	6.50м	1.87	0.02		
	3.Мотел и сервисни дејности		1200.00	4200.00	П+2/П+3	13.50м	8.37	0.29	12	
	4.Тоалети		57.75	57.75	П	4.00м	0.40	0.00	/	
	5.Плинска станица		150.00	150.00	П	4.00м	1.05	0.01	/	
	6.Пречистителна станица		30.00	30.00	подземна градба	0м	/	/	/	
	7.Бунари		5.00	5.00	подземна градба	0м	/	/	/	
	8.Трафостаница		25.00	25.00	П	4.00	0.17	0.00	/	
	9.Попивателна јама		25.00	25.00	подземна градба	0м	/	/	/	
		14339.39	2456.75	5456.75	П/П+2/П+3	13.50м	17.13	0.38	29	5900.00

БИЛАНСНИ СПОРЕДБЕНИ ПОКАЗАТЕЛИ

БИЛАНСНИ ПОКАЗАТЕЛИ-споредбени показатели за ГП.1			
предвидени показатели со УП		остварени показатели со УП	
нумерација на ГП	16.1	нумерација на ГП	16.1
група на класа на намена	Е	група на класа на намена	Е
основна класа на намена	Е2	основна класа на намена	Е2
поединечна намена	Е2.1	поединечна намена	Е2.1
број на градби		број на градби	
комплементарни класи	мотел,трафост., перална	комплементарни класи	мотел,трафост., перална
површина на ГП	14339.39 м2	површина на ГП	14339.39м2
мак. површина за градење	3150.00 м2	мак. површина за градење	1760.75 м2
настрешница	700.00 м2	настрешница	696.00 м2
вкупна макс. површина за градење	3850.00 м2	вкупна макс. површина за градење	2456.75 м2
вкупно изградена површина	7000.00м2	вкупно изградена површина	5456.75м2
максимална височина	13.5м	максимална височина	13.5м
максимална катност	П/П+2/П+3	максимална катност	П/П+2/П+3
процент на изграденост	26.85%	процент на изграденост	17.13%
коефициент на искористеност	0.49	коефициент на искористеност	0.38
потребен бр.на паркинг места	29	потребен бр.на паркинг места	29
озеленување	мин 20%=2868м2	озеленување	5900м2

3. Краток опис и образложение на планските решенија за изградба на комунална и сообраќајна инфраструктура

Со планот се утврдуваат и планските решенија за инфраструктурата.

На овој простор условеноста од програмските барања и постојната состојба значително ги диктира планските решенија за сообраќајниците, за фекалните и атмосферските инфраструктурни водови, како и за електричната и електронско-комуникациската инфраструктура, кои се во директна зависност од уличната мрежа, поред која се водат.

Сообраќаен план

Проектниот опфат северно граничи со магистрален пат (автопат) A2(M-4) и истиот се користи за влез и излез во градежната парцела. Влегувањето и излегувањето во и од градежната парцела, се планира преку помошната лента на Автопатот со означување на должините на лентите за успорување и забрзување и клиновите за приклучување кон автопатот. Пресметката на лентите за забавување и забрзување на Автопатот е извршена Според:

Должина на лента за приклучување:

$V_{r1}=120 \text{ km/h}$ - брзина на делот на приклучувањето

$V_{r1}=0,8x \text{ } V_r= 96 \text{ km/h}$ -брзина на лентата за приклучувањето

$V_{r2}=0,4x \text{ } V_r= 48 \text{ km/h}$ - брзина на рампата(брзина до крајот на островот)

$a= 1\text{m/s}^2$ - забрзување

$t= 3\text{s}$ - време на возење низ клинот

- Должина на додатна лента за приклучување

$$L_p = \frac{V_{r1}^2 - V_{r2}^2}{26xa} = \frac{96^2 - 48^2}{26 \times 1} = 265,8\text{m}$$

Усвоено: $L_p = 270,0\text{m}$

- Должина на клинот

$$L_k = \frac{txV_{r1}}{3,6} = \frac{3 \times 96}{3,6} = 80,0\text{m}$$

$L_k = \text{Усвоено: } L_k = 80,0\text{m}$

Вкупна должина на додатната лента

Должина на лента за исклучување:

$V_r=80 \text{ km/h}$ - сметковна брзина

$V_{r1}=0,8x \text{ } V_r= 96 \text{ km/h}$ -брзина на лентата за исклучување

$V_{r2}=0,4x \text{ } V_r= 48 \text{ km/h}$ - брзина на рампата(брзина до крајот на островот до пумпата)

$d= 1,5\text{m/s}^2$ - успорување

$t= 3\text{s}$ - време на возење низ клинот

- Должина на додатна лента за исклучување

$$L_i = \frac{V_{r1}^2 - V_{r2}^2}{26xd} = \frac{96^2 - 48^2}{26 \times 1,5} = 177,23\text{m}$$

Должина на клинот:

$$L_k = \frac{2 \times V \times r_1}{3,6} = \frac{3 \times 96}{3,6} = 80,00 \text{ m}$$

$$L_k = \text{Усвоено: } L_k = 80,0 \text{ m}$$

Вкупна должина на додатната лента:

$$L = L_1 + L_k = 180 + 80 = 260 \text{ m}$$

Потребниот број на паркинг места ќе се обезбеди во рамките на градежната парцела согласно член 134, став 1 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РСМ” бр. 225/20, 219/21, 104/22 и 99/23), согласно кој за градбите со класа на намена Е-инфраструктури, потребниот број на паркинг места е во зависност од конкретната намена на градбата, бројот, фреквенцијата и структурата на корисниците, степенот на моторизација, постоење и капацитетот на јавен превоз, водејќи грижа сите потреби од стационарниот сообраќај - службен, индивидуален, за возилата и механизацијата што се употребува за потребите на основната намена на градбата, како и посетителите и корисниците на градбата. Во конкретниот случај потребно е да се обезбедат 9 паркинг места за леки возила и 8 за товарни возила за потребите на бензиската станица и продажниот салон а за потребите на мотелот како придружен објект да се обезбедат 12 паркинг места или вкупно 29 паркинг места.

Основни водови на инфраструктурата

Трасите и профилите на основните водови на инфраструктурата се превземени од добиените податоци од институции, објектите и водовите на внатрешниот развод на сите комунални инфраструктура.

Водоснабдување

За просторот кој е предмет на овој план, нема доставено податоци и информации. Од увидот на лице место констатирано е дека нема изградено водоводна мрежа, и за таа цел испланиран е бунар.

Фекална канализациона мрежа

Во фекалната канализациона мрежа ќе се испуштаат санитарните отпадни води. Примарната фекална канализациона мрежа во зоната предвидено е да биде изведена од ПЕ цевки со минимален дијаметар од 250мм. На канализационата мрежа ќе бидат изведени ревизиони и приклучни шахти и други објекти потребни за функционирање на канализационата мрежа. Отпадните води пред да се испуштат во најблискиот реципиент-канал ќе бидат одведени и прочистени во пречистителната страница до ниво согласно Уредбата за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99). Вака пречистената отпадна вода ќе биде одведена до реципиентот-попивателна јама во североисточниот дел на градежната парцела.

Атмосферска канализациона мрежа

Се планира изведување на атмосферска канализациона мрежа преку целокупната површина која ќе ја опфати целата површина со дијаметар од Ф300мм. Површинските атмосферски води во делот кај бензиската пумпна станица понатаму ќе бидат одведени во маслофаќач и

соодветно третирани во пречистителната станица и одведени во попивателна јама како финален реципиент додека останатите атмосферски води ќе бидат прифатени и одведени директно. На атмосферската канализациона мрежа ќе бидат изведени ревизиони и приклучни шахти и други објекти потребни за функционирање на атмосферската канализационата мрежа.

Електроенергетска инфраструктура

Од добиените податоци и од увидот на лице место, покрај предметниот опфат поминува електроенергетска инфраструктура. Со УП се планирана трафостаница која понатаму ќе биде приклучена кон постојниот електроенергетски вод.

Телекомуникациска инфраструктура

Димензионирањето на телефонската мрежа треба да се изведе према принципот куќа - телефон, а за јавните содржини се определува према нивната големина (површина), функција, број на вработени и сл. Самото приклучување во постојната телефонска мрежа на планираните телефонски корисници ќе се изврши со приклучок до постојните телекомуникациски инсталации во согласност со Македонски Телеком АД-Скопје, работна единица - Тетово.

4. Карактеристики на просторот и сегашна состојба со животната средина

4.1 Карактеристики на просторот

Планскиот опфат се наоѓа во Тетово според номенклатурата на Просторниот План на РМ. Преку општински пат се обезбедува пристап до самата локација. Од тука со системот на стамбени, сервисни, собирни и магистрални улици овој локалитет е поврзан и со сообраќајната мрежа на град Тетово, а од тука со патните правци на магистралниот пат М4 кој оди во правец на север-југ, односно од Скопје преку Тетово и Гостивар до Охрид и Струга кон албанската граница, како и регионалниот пат Р405 кој води кон с. Вратница и граничниот премин кон Косово.

Местоположба на општина Желино во Република Македонија

4.1.1 Сообраќајна поврзаност

Геостратешката позиција на оваа општина се карактеризира со тоа што се наоѓа на раскрсница на меѓународните коридори за промет, како што се:

- Коридорот 8 (поминува низ Тетово) и
- Коридорот 10 (40 км одалеченост од Тетово).

4.1.2 Релјефни услови, наклон и експозиција на теренот

Општината Желино се наоѓа во северното подножје на планината Сува Гора, од десната страна на реката Вардар, на надморска височина од

околу 500 м. Во најголем дел се протега во рамничарско подрачје. Соседни општини се Тетово, Теарце, Јегуновце, Брвеница и Боговиње.

4.1.3 Геолошки и геоморфолошки карактеристики

Почвите кои се застапени во поширокиот регион се алувијални и делувијални. Делувијалните почви под падините на Шар Планина се разликуваат од оние под Сува Гора и Жеден по однос на составот на материјалот и гранулометрискиот состав, поради што доаѓа до битни физички и хемиски разлики во својствата.

Полошката котлина со своите гранични делови кон долината на река Треска и Скопската котлина зафаќа површина од 1360 км² од кои 300 км² припаѓаат на Првата и Втората заштитна зона на изворот. Во овој просторен комплекс, изворот Рашче се наоѓа на западниот рабен дел на Скопската котлина која граничи со Полог по профилот на Жеденскиот масив. Должината на Полошката котлина изнесува околу 40 км, а просечната ширина околу 6,5 км. Најтесна е помеѓу селата Пирок и Радиовце (5,2 км) каде што се смета дека е граница меѓу Горен и Долен Полог. Котлината е најширока до Јегуновце, со просечна ширина од 6,5 до 7 км.

Планината Жеден претставува осамен масив со правец на протегање ЈЗ-СИ. На северо-запад масивот е отсечен со Полошката депресија, а на северо-исток со Дервенската клисура, додека на исток и југо-запад се наоѓаат Скопската котлина и Групчинските ридови, потоа долината на река Фуш и падините на планината Осој. Основна карактеристика на Жеденскиот масив е појавата на мошне добро развиени облици на карстот. Во тој контекст се регистрирани бројни вртачи со разновидни димензии и форми и истите се јавуваат во групи или низови. Основата на теренот е мошне испукана со развиени системи на карстни канали и каверни што условува висока апсорпција на врнежите, заради што отсутствуваат шкрапите како површински облици. Во деловите кон Долен Полог на повеќе места се констатирани понори, а најкарактеристични се во атарот на село Раотинце. Од досегашните проучувања се цени дека најголема пештера е Дона Дука која се наоѓа во близина на селото Рашче и истата е со мошне комплексна структура, при што се констатирани повеќе галерии во различни нивоа.

4.1.4 Сеизмолошки карактеристики на теренот

Сеизмичноста во Тетово, а со тоа и во овој дел се базира на пресметки кои пак се базираат на многубројни набљудувања и сравнувања на податоци и покажуваат големо совпаѓање меѓу набљудувањето и пресметаните резулати.

На територијата на подрачје на општината се очекуваат земјотреси со интензитет од 9 степени според МЦС скала.

4.1.5 Хидротехничка структура

Основна хидрографска мрежа на Полошката котлина ја претставува реката Вардар со своите притоки. Големината на неговиот

слив изнесува 1570 км² до водомерната станица Рашче. Горниот тек на реката Вардар, од изворот Вруток низ Полошкото Поле до Беловишка река има должина од 63,5 км, од Беловишка река до изворот Рашче во должина 21,5 км тече низ Дервенската клисура. Формираната мрежа од притоки е изразито развиена на левата страна, додека десната страна е послабо развиена.

Вардар извира од силното и постојано карстно врело Вруток на 683,5 мнв со издашност од 1,00 м³/сек. Низ Полошко Поле леви притоки се: Дуфска река, Јеловинска река, Врапчишка, Маздрача, Боговињска, Каменичка, Палчишка, Пена, Поројска (Џепчишка река), Лешочка, Бистрица, Габровница, Одринска, Беловишка, Вратничка и Радушка река. Поголема десна притока е реката Лакавица.

Најголема лева притока на р. Вардар е реката Пена со должина од 29,7 км и сливна површина од 192 км². Поважни притоки на Пена се: Кривошијска, Лешничка, Чепеновска, Скакалска, Карниколска, Бродечка и др.

Помеѓу Полошката и Скопската котлина се наоѓа Дервенската клисура низ која реката Вардар во остар лак свртува во правец кон исток и југоисток. Во оваа тесна и длабока клисура, главно од левата страна дотечуваат помали поројни водотеци, меѓу кои најголема е Радушка река. Средниот пад во клисурата на Вардар изнесува 4%. Излегувајќи од клисурата и влегувајќи во Скопската котлина, Вардар непосредно ја сече својата фосилна делта наталожен во делувуиумот при вливот во Скопско Езеро.

Селото Желино, општина Желино, се наоѓа во водостопанското подрачје (ВП) Полог кое го опфаќа сливот на реката Вардар, од изворишниот дел до водомерниот профил Радуша. На ВП Полог припаѓа и сливот на реката Горна Радика со притоците зафатени со хидроенергетскиот систем Маврово.

Во сливот на р. Вардар (од изворот до вливот на р. Пчиња, без р. Треска) регистрирани се 19 извори од кои најзначаен е изворот Рашче со штедрост $Q_{ср/год}=4,15$ м³/с. Од изворот Рашче се водоснабдува градот Скопје и приградските населби во регионот.

Проектниот опфат се наоѓа во просторот на третата заштитна зона на изворот Рашче.

4.1.6 Климатски и микроклиматски услови на регионот

Карактеристиките на микроклимата за овој опфат се исти како и за целиот регион, односно климата е умерено континентална со просечна годишна температура од 11°C. Просечната влажност се зголемува на 82,5%, додека во летните месеци се намалува на 62,4%. Магли се јавуваат кон крајот на есента, а во зимскиот период во февруари и март.

Ветровите во пролет се најчести. Постојните ветрови дуваат најчесто од северен правец со чистина 512%. Локалните ветрови дуваат од Шар Планина со помал интензитет. Силината на ветровите изнесува 5,5 според Босфор. Просечна годишна брзина на северниот ветер изнесува 2,1 м/сек. Максималната брзина е во април 201% со средна брзина од 3,4 м/сек во јули и декември со средна брзина од 1,5 м/сек.

4.1.7 Население

Човекот со своите активности отсекогаш влијаел на промените во природата и врз состојбите во животната средина. Во сегашниот момент интензитетот на влијанието на антропогениот фактор станува сè поактуелен, а во одредени средини и алармантен. Динамичниот развој на науката, техниката и технологијата, високиот напредок на автоматизацијата, стопанскиот развој, особено индустријализацијата и неконтролираниот урбан развој доведоа до енормно експлоатирање на природните ресурси, невнимателен однос спрема природата, загрозување, па дури и уништување на некои растителни и животински видови. Недоволното познавање и непоседување на еколошката етика, условија длабоки промени во екосистемите на нашата планета.

Во вакви услови човекот е единствениот фактор кој може да делува позитивно за надминување на овие состојби во животната средина. Човекот со своите активности, здружен во меѓународни рамки, зачекори сериозно во мобилизирање на сите сили, за подобрување на состојбите и унапредување на квалитетот на живеење во човековата природна средина. Бројноста на населението со сите квалитативни белези е најважната компонента на животната средина. Старосната и економската структура ја детерминираат демографската рамка на трудовите ресурси во стопанството на Општината, со сите позитивни и негативни влијанија врз животната средина.

Според податоците од Пописот на населението, домаќинствата и становите спроведен во 2021 година, во општината Желино регистрирани се вкупно 18.988 жители.

Бројноста и динамиката на населението во општината се условени од бројни фактори: миграционите движења, традицијата, социо-економските и други услови.

4.1.8 Природно и културно наследство

Природните услови во општина Желино, геолошката градба, релјефната структура, климата, хидрографијата, педолошкиот состав, овозможуваат богато разнообразие на растителниот и животински свет.

Заштитата на природното наследство во Р. Македонија се заснова непосредно на Уставот, на Законот за заштита на природните реткости, на Законот за заштита и унапредување на животната средина и природата, на Законот за заштита на Охридското, Преспанското и Дојранското Езеро и Законот за заштита на националните паркови, како и со други закони и подзаконски акти кои ја регулираат оваа област. Вредностите на биодиверзитетот се презентираат низ мрежа на заштитени подрачја со утврден режим на користење и заштита.

Согласно Законот за заштита на природните реткости од 1973 година се одредуваат заштитните групи со соодветниот режим на заштита и тоа:

- општи природни резервати - (националните паркови, строги природни резервати, научно-истражувачки природни резервати, предели со посебни природни карактеристики, карактеристични пејзажи);

- посебни природни резервати;
- одделни растителни и животински видови надвор од природните резервати;
- споменици на природата;
- меморијални споменици на природата.

Најголеми штети за шумите претставуваат пожарите. Најчести причини за пожарите се долготрајните суши проследени со високи температури. Пожарите во 90% случаи се последица на директното или индиректното влијание на човекот.

Во општината присутен е разновиден животински свет распространет по целата нејзина територија. Заштитата на биодиверзитетот на зоолошката компонента не е на задоволително ниво заради неумерената експлоатација на одредени видови, што резултира и со опаѓање на нивната бројност.

Во однос на заштитата на природното наследство во општината како препорака може да се наведат следните активности:

- ⇒ Изработка на Програма за утврдување и зачувување на еколошките вредности, функции и биолошкиот диверзитет во областа на шумските појаси и рекреативните простори;
- ⇒ Програма за рационална употреба на природните богатства во корист на природата, локалните стопанства и идните генерации;
- ⇒ Програма за утврдување на културните вредности (споменици, традиционални населби и активности на луѓето) во функција на одржливо управување со природните богатства.

На подрачјето на катастарската општина кое е предмет на анализа има регистрирно Археолошки локалитет Рудина добро основано се претпоставува дека претставува културно наследство.

4.2 Опис на сегашната состојба со животната средина во планскиот опфат

Основен предуслов за идентификација на проблемите со животната средина и поставување на стратешки цели за надминување и унапредување на истите е идентификацијата и оцената на сегашната состојба со медиуми на животната средина (воздух, вода, отпад, почва, биодиверзитет, бучава), како и со користењето на земјиштето и природните ресурси во општината.

Со оглед на тоа што во планираниот простор до сега не се вршени мерења, следења и истражувања на основните витални компоненти воздухот, водата, тлото, бучавата и тврдиот отпадок, пореметувањата во екосистемот во целост не можат да се откријат, а оценката за состојбите произлегува исклучиво од дејствувањето на човекот и неговите активности во овој простор.

Воздух

Главен извор на загадување општо е индустријата која во екосистемот емитира, гасови, пареи, чад, магла, прашина и аеросоли. Загадувањето на воздухот најповеќе е резултат на преработка на

сулфидни концентрации на обоени метали, како и на согорување на кокс и други карбофилни горива во индустријата и домаќинствата.

На загадувањата на воздухот многу влијае топографијата на теренот, висината на индустриските оџаци и атмосферските услови. Најкритично загадување е во услови на отсуство на хоризонтално и вертикално струење на воздухот, особено кога е истото проследено со температурни инверзии.

Најрационален и ефикасен начин за заштита на животната средина од штетните влијанија врз воздухот е превентивното делување и спречување на продукција на штетни емисии во самите извори на нивно создавање. Квалитетот на воздухот најмногу го нарушува присуството на гасови, прашини и други штетни материи кои негативно влијаат врз здравјето на луѓето, екосистемите и природните создадени вредности.

Една од мерките за реализација на превентивниот пристап во заштитата на воздухот е обезбедување на солидно согорување во огништата на разните горивни инсталации и добра карбурација на горивата во моторите со внатрешно согорување.

Исто така, значајни мерки кои придонесуваат за надминување на проблемот со загадување на воздухот се:

- зголемување на површините со зелени насади и дрвореди;
- подобрување на коефициентот помеѓу изградените и слободните површини;
- подигање зелени појаси околу индустриските зони, производните капацитети, резервоарите за вода и др.

Емисијата на загадувачките материи во воздухот на анализираното подрачје се должи на отпадните гасови од индустриското производство (ХЕК Југохром и други помали индустриски погони) и сообраќајот. ХЕК Југохром претставува најголем загадувач на воздухот во регионот на Полог. Помалите индустриски погони исто така придонесуваат кон загадувањето на воздухот. Тука не се врши мониторинг на емисиите, така што не може со сигурност да се издвојат одделни извори на загадување со концентрации на штетни материи над МДК. Се претпоставува дека поголемиот број на погони што користат фосилни горива за загревање на објектите и во технолошкиот процес придонесуваат кон загадувањето на воздухот во регионот (прехранбената индустрија-пекарите во Теарце, Нераште, Јегуновце, индустријата за градежни материјали.

Вода

Вкупната количина на отпадна вода што се испушта, без било каков претходен третман за пречистување предизвикува загадување на површинските и подземните води кои со влевањето во реката Вардар ги загадува и нејзините води.

Жителите од населените места отпадната вода ја исфрлаат во септички јами или во отворени канали со што ги загрозуваат подземните и истечни води.

Сервисите кои во работењето користат разни масла и други штетни супстанции може да претставуваат сериозен загадувач на водите.

Негативните влијанија на отпадните води во најголем дел се рефлектираат на квалитетот на водата на реципиентите, потоа на подземните води, почвите, здравјето на луѓето и живиот свет во коритата на реките. Загадената вода од реките која се користи за наводнување на земјоделските површини ги загадуваат и земјоделските култури преку кои индиректно се пренесуваат штетните материи во храната, а со тоа предизвикуваат зарази и други заболувања кај луѓето.

Непрочистените отпадни води што се испуштаат во реките вршат загадување на водата, но и на подземните води кои се наоѓаат во близина на загадените реки. Користењето на подземните води за пиење или наводнување, директно влијае врз здравјето на луѓето и загадување на земјоделските култури.

Со оглед на постоењето на извори и подземни води на ова подрачје, постои латентна опасност од нивно загадување, заради што се препорачува воспоставување мониторинг на водите.

За загадување на подземните води на подрачјето на заштитените зони подеднакво влијаат населбите во подножјето на Шара, како и оние на западниот и југозападниот обод на планината Жеден. Опасноста од загадување на подземните води од населбите во подножјето на Шара произлегува од нивната релативно густа населеност, постоењето на повеќе индустриски погони (за кои не се спроведува мониторинг и не можат да се одделат најзначајните загадувачи), големиот број на неуредени депонии и високите фреквенции на сообраќај по регионалниот пат Тетово-Јажинце. Значењето на населбите на контактот меѓу Долен Полог и Жеден за квалитетот на подземните води произлегува положбата на оваа зона во однос на комуницирањето, односно прелевањето на полошката во Жеденска издан и од застапеноста на сточарството. Населбите во Првата заштитна зона-Радушa, Рашче и Бојане имаат делумно реализиран канализационен систем заокручен со пречистителна станица, но заради недовршеноста на системите и функционалните проблеми кај станиците, овие населби и натаму остануваат потенцијална опасност за квалитетот на водите на изворот. Населбите во подножјето на Шара-Рогачево и Јажинце за водоснабдување зафаќаат површински води, врз чиј квалитет влијае несоодветното депонирање на цврстиот отпад во коритото на водотекот, така што квалитетот на овие изворници е перманентно бактериолошко-хемиски неисправен.

Бидејќи не постои континуирано систематско следење на квалитативните својства на подземните води, не може да се зборува за состојбите со нивниот квалитет. Подрачјето во непосредната близина на погонот и депонијата на ХЕК Југохром е покриено со доволен број истражни дупнатини и единствено за ова подрачје се имаат сознанија за параметри што го одразуваат квалитетот на подземните води, со акцент на концентрациите на хром. Останатиот простор што гравитира на изворот (Полог, подножјето на Шара и Жеден) не е покриен со доволен број на мерни места за континуиран мониторинг на подземните води. При мерењата за исправноста на водата од изворниците за водоснабдување на населението на Долен Полог забележани се отстапувања од пропишаниот квалитет во однос на хемиско-бактериолошките својства што зборува за загаденоста на делови од фреатската издан во полето. Се забележува перманентна бактериолошко-хемиска неисправност на примероците што

се земаат во две области: покрај регионалниот пат Желино-Јегуновце, во селата Палатица, Озормиште, Шемшево и западно од патот во Требош и во осамената, но релативно голема населба Нераште. Се смета дека загадувањето на подземните води на ова подрачје потекнува пред се од високата концентрација на население, начинот на одведување на отпадните води со септици, а не може со сигурност да се определи степенот на штетното влијание од земјоделието, депонирањето на отпадот, бензиските пумпи и сообраќајот (поради непостоење на организиран мониторинг). Состојбите со квалитетот на површинските (пред се на реката Вардар) и подземните води имаат директно влијание врз натамошниот квалитет на водите на изворот Рашче, така што прашање на време е во кој момент зголемувањето на населението, територијалната експанзија на населбите, изградбата на индустриски погони и сточарски фарми, без соодветно комунално опремување, ќе предизвика посериозни последици.

Отпад

Човекот со својата активност продуцира големи количини на цврст отпад. Со процесот на индустријализацијата, урбанизацијата и зголемување на стандардот на живеење, овие количини покажуваат тренд на пораст. Комуналниот и технолошкиот-неопасен отпад е во корелација со развојот на општината. Поголем дел од комуналниот отпад се создава од човекот и терцијарните дејности (трговија, угостителство и туризам), а технолошкиот-неопасен отпад се продуцира од производните дејности. За општина Желино со оглед на стопанската структура, значајно влијание врз количината на цврстиот отпад покрај индустријата имаат земјоделието и сточарството.

Управувањето со цврстиот отпад е во надлежност на ЈП од општината кој го собира сметот, го транспортира и депонира на одреден простор (депонија).

На пошироката територија не постои уредена депонија. Отпадот од општина Желино претходно се депонираше на депонијата „Дрисла“ во близина на Скопје, која е единствена во Република Македонија која ги задоволува минималните стандарди, а денеска се депонира во привремената новоизградена депонија за неопасен отпад „Русино“ во село Бањица, општина Гостивар, каде се депонира и инертниот отпад. Одлагањето на сметот е неорганизирано, без одреден редослед, селектирање и прекривање. Не постои ограда за заштита од ширење на дел од сметот по околните ниви и спречување на пристап на животните кои се хранат со отпадоците од депонијата. Ваквиот начин на депонирање претставува опасност за појава на инфективни заболувања кај луѓето. Просторот е деградиран, неуреден, се шират непријатни мириси, во ветровито време полесниот отпад се пренесува и во околниот простор, чести се појавите на самозапалување на сметот и ширење на чад, прашина и други честички, се предизвикува деградација на почвата, земјоделските насади и амбиенталниот хибитус на природата. Се превземаат парцијални активности за отварање на регионална депонија во овој регион.

Во другите населени места (руралните подрачја) не постои организирано собирање на отпадот. Тој се фрла на неуредени дивни депонии кои ги има во голем број особено по течението на реката Вардар. Овие депонии го деградираат просторот, ја загадуваат почвата и подземните води и претставуваат потенцијален ризик по здравјето на луѓето.

Индустрискиот отпад без претходен третман се исфрла на депонија или на дивни депонии во близина на стопанските објекти.

Медицинскиот отпад како дел од опасниот отпад настанува во здравствените институции од стационарен и амбулантски тип и се ифрла на депонија.

Ветеринарниот отпад го сочинуваат угинати животни (кучиња, овци, коњи, свињи, живина и др.) и остатоци од кланиците. Со оглед дека не постои посебен третман за нивна обработка или уништување, голем дел од неискористените органски материи завршува во неуредените депонии од каде се зголемува ризикот за ширење на разни зарази со расфрлањето во животната средина преку животните кои се хранат со овој отпад.

Големи количини на цврст органски отпад се создава од сточарското производство, на фармите за говеда, овци, кози, свињи и на живинарските фарми. Се препорачува акција за нивно организирано собирање и преработка.

Исто така, во општината не е решен проблемот со депонирање на градежниот инертен цврст отпад, кој во сегашни услови се депонира на повеќе дивни депонии во непосредна близина на урбаниот опфат. Се предлага да се изнајде соодветна локација за депонирање на овој вид отпад.

Несоодветниот начин на управување со сите видови на цврст отпад негативно влијае врз квалитетот на воздухот, почвата, водите, растителниот и животинскиот свет, а со тоа и врз здравјето на човекот.

Честа е појавата на самозапалување на дивните депонии од кои се шири чад со непријатна миризма, летаат честички од согорениот материјал, се ослободуваат штетни гасови со негативно дејство врз атмосферата и здравјето на луѓето.

Процедувањето на штетни материи во почвените слоеви трајно ја загадуваат почвата, а истовремено овие исцедоци ги загрозуваат подземните води и особено ги загадуваат водотеците и го загрозуваат како живиот свет во водите, така индиректно и здравјето на човекот.

Депонирањето на отпадот на неуредени површини го деградира просторот, ја уништува вегетацијата и доколку се наоѓа покрај речните брегови влијае и врз зголемување на ерозивните појави.

Треба да се нагласи и проблемот со јавната свест за складирање на отпадот во соодветно за таа намена поставени канти, кеси или контејнери. Потребно е да се предложат мерки и акции за разрешување на оваа несакана и штетна по околината појава.

Комуналното претпријатие е должно да го дефинира складирањето и да го организира одведувањето на сметот согласно технологијата која ќе биде утврдена.

Сметот што се создава во здравствените и други слични организации што има третман на специјални отпадоци што можат да предизвикаат штетни последици по животот и здравјето на луѓето, како и

на почвата, воздухот и водата, треба претходно да биде неутрализиран. Специјалните отпадоци што не можат да се неутрализираат не смеат да се изнесуваат и депонираат на депонијата.

Покрај отпадот што се генерира од домаќинствата во голема мерка инертниот отпад и градежниот шут претставува елемент на деградација на животната средина. Карактерот на овој отпад дозволува тој да биде депониран на овој чувствителен простор, но тоа задолжително ќе треба да се одвива на одредени уредени простори. Проценките се извршени со цел за организација на систем за управување со цврстиот отпад на ниво на Првата и Втората заштитна зона, од причина што на територијата на Републиката овој простор е најгусто оптоварен со диви депонии, заради слободното одлагање на отпадот од населените места лонгитудинално наклонети на главните патни правци по ободот на Жеден (Прва зона) и на регионалниот пат Тетово-Јажинце (Втора зона). Истакнувањето на проблемот со овој начин на депонирање во чувствителниот простор на заштитените зони треба да се разбере како императив за превземање енергични активности за негово надминување.

Растителен и животински свет

Квалитетот на почвите претставува основен предуслов за остварување на одржливиот развој. Современите процеси на урбанизација и особено користењето на земјиштето за стопански цели најдиректно влијае врз интензитетот на користење на земјиштето и промената на неговиот квалитет. Постојат многу причинители кои предизвикуваат оштетување и загрозување на земјиштето: загадените отпадни води, исталожените честици од воздухот (тешки метали и сл.), ерозијата, нерационалното користење на хемиски средства во земјоделството, сообраќајниците, депониите, урбаните и руралните населби, добиточните фарми со несоодветна изградба на помошни објекти, викенд населбите, инфраструктурните системи и др.

Почвено-климатските карактеристики имаат поволно влијание за одгледување на сите полјоделски култури - житни, индустриски, градинарски и фуражни. Користењето на земјиштето за земјоделски цели го зголемува ризикот за негова девастација. Разорување на квалитетот на почвениот слој се јавува под влијание на поголемата и неконтролирана употреба на агрохемиски средства. Користењето на арско и вештачко ѓубре и пестициди се одвива без соодветна контрола. Некои пестициди имаат висока токсичност со голем ризик по здравјето на човекот и негативни влијанија врз растенијата, животните и екосистемот.

За да се спречат негативните последици од примената на хемиските препарати и вештачките ѓубрива во земјоделието, неопходно е да се намалат количините на оптималното ниво и едновременно нивно супституирање со воведување и примена на биопестициди и органски ѓубрива со кои се обезбедува продукција на здрави и еколошки чисти производи.

Биопестицидите претставуваат живи организми, микроорганизми или производи на нивните животни процеси. Хигиенските предности од употреба на биопестицидите се:

- отсуство на негативни ефекти врз флората и фауната,

- отсуство на загадување на животната средина,
- отсуство на резидуи (остатоци) во хранливите продукти,
- нерегистрирана отпорност кон нив.

За заштита на природните вредности се препорачува:

- Целосна заштита на флората и фауната и насочено користење на природните потенцијали во склад со еколошките услови;
- Определување на тампон зони околу заштитените објекти;
- Обезбедување на заштита на природните предели и амбиенти во опкружувањето;
- При санација на еколошки загрозените подрачја да се промовираат биолошки мерки за зголемување на стабилноста на екосистемите.

Бучава

Проблемот на бучава на ова подрачје досега не е анализиран и истражуван. Во овој регион изворите на создавање на бучава не се од таков вид да овој проблем во животната средина претставува значителна закана за здравјето на луѓето.

Бучавата произлегува од урбаните активности и тоа:

- Сообраќај;
- Производни и деловни процеси;
- Бучава од ентериерно потекло (стамбени згради, трговско деловни центри и сл).

4.3. Сегашни проблеми со животната средина во и околу планскиот опфат

Проблемите со животната средина во општина Желино и предметниот опфат, беа идентификувани преку анализа на постоечката состојба со животната средина за општина Желино и поширокиот регион.

Најосетливи елементи на животната средина во предметниот опфат (Елементи на СОЖС)					
Води	Воздух	Отпад	Климатски фактори	Население	Материјални добра

Елементи на СОЖС

Проблемите со генерирање на отпадот се разгледуваат како влијание врз површинските и подземните води, влијание на загадувањето на почвите и индиректно како влијание врз квалитетот на воздухот и почвите и создавањето на стакленички гасови (климатски промени).

Врз основа на евидентирање на најосетливите елементи на животната средина во планскиот опфат кои се нарекуваат и елементи на стратегиска оцена на животната средина (Елементи на СОЖС) се воспоставуваат цели на стратегиска оцена на животна средина (Цели на СОЖС) и се дефинирани можни индикатори за секоја цел.

Во процесот на Стратегиска оцена на влијание на планскиот документ врз животната средина важно е да се види како, на кој начин, со која јачина и интензитет целите на планскиот документ влијаат врз целите

на СОЖС со цел да се предвидат мерки за спречување на влијанијата и да се предложи соодветен план за мониторинг на индикаторите за секоја цел на СОЖС.

На следната табела се прикажани сегашните проблеми со елементите на животната средина:

Елементи на Стратегиската оцена на животна средина	Проблем	Релевантно опфтен проблем
Воздух	Нарушен квалитет на воздухот од постоење на индустриски објекти со интензивна емисија на загадувачки материи, употреба на нафта како агенс за затоплување, зголемен сообраќај	x
	Немање на мерен инструмент за мерење на загаденоста на воздухот	x
Вода	Нарушен квалитет на реципиентите како резултат на испуштање комунални отпадни води	x
	Недоволно планирање на промените во намената на земјиштето	x
Отпад	Постоење на диви депонии покрај реките	x
Почва	Нарушен квалитет на почвата како резултат за исталожување на аероседименти	x
	Деградација на почвите	x
Предел	Деградирани предели	x
	Недоволна застапеност на зелени површини во општината	x
Население	Појава на миграција	x
	Голема невработеност	x
Климатски фактори	Користење на огревно дрво за затоплување	x
	Не користење на обновливи извори на енергија	x

Сегашните проблеми со елементите на животната средина

5. Состојба без имплементација на планскиот документ

За значењето на реализација на Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино треба да се земе во предвид и сегашната состојба со најосетливите елементи на животната средина на планскиот опфат.

Исто така, се разгледува опцијата без да се спроведе планската активност, односно работите да останат во првобитната положба.

Во конкретниов случај, доколку Урбанистички Проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино:

- Непланско искористување на просторот;
- Појава на некомпатибилни дејности;
- Земјиштето и понатаму ќе остане земјиште со помала економска вредност;
- Неконтролирана изградба на бесправни објекти;
- Нарушување на квалитетот на медиумите во животната средина;
- Интензивно загадување со отпадни материи (цврст, комунален и други видови отпад) и постоење на диви депонии;
- Нема развој на стопанството;
- Намалени приходи во буџетот;
- Слаб социо-економски развој;
- Нарушено здравје на населението;
- Намалена можност за вработување;
- Пораст на миграција кон поголемите градови;
- Намален животен стандард;
- Нереализацијата на планскиот опфат ќе се испушти можноста за економски-одржлив развој.

6. Алтернативи и чинители за избор на алтернатива

Реализацијата на Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино од особено значење за реализирање наменски содржини и функционална операционализација за развој на планскиот опфат и општината.

Реализацијата на овој Плански документ е од фундаментално значење и претставува основа за негово економско оживување.

Секако, особено значајно е за изготвување на стратешка оцена, што е и вообичаена постапка да се изанализира опцијата од неспроведување на планското решение со што состојбата би останала онаква каква што е. Во таквиот случај реално е да се очекува да не се промени фактичката состојба, односно да продолжат трендовите на уште поголема пасивизација на анализираниот плански регион.

Во случај на нереализирање на планскиот опфат се очекува да:

- Социјално-економскиот статус ќе иницира поголема стагнација;
- Продолжување на трендот миграција;
- Невработеноста нема да се намали;
- Намалување на вредноста на земјиштето;
- Узурпација на просторот со дивоградби и други неплански и некомпатибилни содржини;
- Непланско и неорганизирано уредување на просторот со што негативно ќе се одрази врз медиумите во животната средина;
- Искористување на слободни површини со нелегални градби.

Со реализирање на планскиот опфат се очекуваат неколку позитивни аспекти:

- Поволна географска положба;
- Добри микроклиматски услови;
- Отварање нови работни места;
- Либерализација на пазарот со нафтени деривати;
- Предвидената содржина ќе овозможи зголемен степен на урбанизација со максимално искористување на просторот, остварување на функции со директни или индиректни економски ефекти.

Планот се покажува како соодветен бидејќи се наоѓа во близина на автопат и секоја друга намена би била несоодветна.

Со реализација на планот се овозможува локацијата да прерасне како единствена просторна и функционална целина овозможува развој на овој и поширокиот простор кој ќе даде голем допринос за развојот на локалната и национална економија, истовремено имајќи го за цел анимирањето на интересот на странски инвеститори за реализација на предложената програма како ориентација во актуелните економски тенденции на државата.

7. Претпоставени влијанија врз медиумите на животната средина

Ваквите појави кои како претпоставка може да се јават од имплементацијата Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино, може да се анализираат од негативен аспект, како и од аспект на перспективни, односно позитивни влијанија.

Извештајот за стратегиска оцена на животната средина не ги анализира поединечните развојни проекти, туку влијанијата врз медиумите на животната средина од глобален аспект. Значи, со извештајот се прави само проценка на можните негативни влијанија врз животната средина, додека во подоцнежните фази, преку Студиите за оцена на влијание врз животната средина или Елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска на основа на укажаните ризици се прават детални анализи и препораки.

Согласно Законот за животна средина и Уредбата за определување на критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина потребно е да се утврди потреба за спроведување на постапка за оцена на влијанието на проектот врз животната средина. Потребата од оцена на влијанијата врз животната средина ја донесува Органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина. Согласно Законот за животна средина, како и Законот за заштита на природата, правните или физичките лица кои вршат дејности или активности кои не спаѓаат во проектите за кои се спроведува постапка за оцена на влијанието врз животната средина се должни да изготват Елаборат за заштита на животната средина, со цел да се оцени влијанието на дејностите или активностите врз животната средина, пред да започнат со спроведување на проектот и истиот да го достават до органот надлежен за одобрување на спроведувањето на проектот.

Влијание врз демографскиот фактор

Реализацијата на предвидената содржина од планскиот опфат не само што ќе ја запре економската миграција на локалното население туку и ќе претставува позитивен стимул за демографскиот развој. Исто така, ќе има позитивни влијанија на долгорочна основа и на зголемување на наталитетот, како уште еден позитивен елемент на демографскиот развој. Ова од причина што инвестиционите вложувања за реализација на оваа планска содржина ќе значат зголемување на животниот стандард и квалитетот на живеењето.

Влијание врз човековото здравје

Заради намената на објектите предвидени за изградба надвор од зоната на домување и индивидуалните станбени објекти не се очекува да се предизвика негативни влијанија врз здравјето на локалното население. Можни влијанија би имало при изградба на опфатот, но тоа ќе биде само во период на изградбата за што ќе се предвидат посебни мерки во Студијата за оценка на влијание врз животната средина или елаборатите за животна средина.

Со имплементацијата на планот може да се предизвикаат евентуално одредени негативни влијанија врз здравјето на луѓето од аспект на:

- Неправилно управување со животната средина;
- Неправилно постапување со отпадот од расчистувањето на теренот во подготвителните активности.

Поради транспортот на градежен материјал, работната сила, како и бучавата предизвикана од зголемениот сообраќај која може да се покачи, но само во периодот на градежната фаза. Емисијата на прашина и издувни гасови од моторните возила и тешката механизација ќе се покачат поради изведување на градежни активности.

Обезбедувањето на парковско и заштитно зеленило и останато хортикултурно уредување на просторот ќе биде во функција на подобрување на здравјето на луѓето што е опфатено и со планската содржина во планскиот опфат каде ќе се имплементира планот.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз човековото здравје ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина од различни аспекти на медиумите на животната средина што е и законска обврска.

Влијание врз социо-економската состојба

Имплементацијата на Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино ќе има позитивно влијание врз социо-економскиот развој на општината и пошироко во стимулирање на економските активности, зголемување на стапката на економскиот раст, зголемување на доходот по глава на жител, проектирањето, комуналните дејности, градежништвото, трговијата и сл., зголемување на приходите на локалната самоуправа, подобрување на комуналната инфраструктура, подобрување на инфраструктурата и уреденост на просторот и зголемување на квалитетот на живеењето.

Влијание врз квалитетот на амбиентниот воздух

Со Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни

содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино не се очекуваат особени влијанија врз амбиентниот воздух.

Според класата на намена во планот, не се очекува да се наруши квалитетот на воздухот.

Евентуалните влијанија од овој вид ќе бидат детално анализирани при изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина од сите аспекти на животната средина, како би се оствариле поволни услови за чист воздух, што е и законска обврска.

Влијание врз климатски промени

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот во поширокиот регион или климатски промени. Влијанието на фугитивните емисии во воздухот од издувните гасови од возилата ќе се ублажи со планираното заштитно зеленило. Предвиденото планско решение со обезбедување на заштитно зеленило и богато хортикултурно уредување во и околу самиот комплекс ќе претставува основа да се очекува дека тоа нема да придонесе кон значајни нарушувања на квалитетот на воздухот во поширокото подрачје или да доведе до климатски промени.

Влијание предизвикано од зголемена бучава

Во фаза на имплементација на планираните активности за инфраструктурно опремување на планскиот и изградба на инфраструктурната мрежа треба да се очекува зголемена бучава.

Во функционалната фаза на пумпната станица со пратечки објекти не се очекува зголемено ниво на бучава од работните активности како и од зголемениот број на возила кои ќе гравитираат во овој локалитет.

Доколку при имплементација на планскиот опфат се применат мерките дефинирани согласно Стратегиската оценка на влијанијата врз животната средина од секоја посебна активност ќе се намалат очекуваните ефекти од зголемена бучава и ќе се сведат на дозволените нивоа, во согласност со Законот за бучава.

Влијание од вибрации

Во планската задача за реализацијата на планскиот опфат не се предвидени дејности кој ќе продуцираат постојани извори на вибрации, освен во периодот на изградба на објектите и инфраструктурата.

Влијание врз квалитетот на водите

Идентификувани извори на емисии на отпадни води во опфатот се санитарните и отпадните води. Ако неправилно се управува со истите

може негативно да влијаат врз површинските и подземните води и да го загорзат квалитетот на околното земјиште.

При функционирањето на пумпната станица квалитетот на површинските и подземните води може да биде нарушен од евентуално неправилно управување со отпадот, неправилното ракување и складирање на суровините, маслата и горивата.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на површинските и подземните води ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз почвата

Евентуалните влијанија врз почвата може да произлезат од несоодветна имплементација на проектот, генерираниот отпад, издувните гасови од превозните средства и сл.

Значајни влијанија врз почвата не се очекуваат, бидејќи во Планот се предвидени мерки и решенија за комуналната инфраструктурна мрежа, управување со отпадните води и отпадот кој ќе се генерира во комплексот. Комунален отпад може да се појави доколку работниците кои работат не го отстранат.

Евентуални влијанија врз почвата може да се очекуваат во случај на несоодветно управување и ракување со отпадните масла и отпадните води. Во планската документација се предвидени активности за правилно управување со отпадните води.

Подетална анализа од евентуалните влијанија врз квалитетот на почвата ќе се разгледаат во понатамошните фази преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

Влијание врз пределот

Имплементацијата на Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино не се очекуваат негативни влијанија врз пределот.

Влијание врз културното наследство

На самиот планскиот опфат не се очекуваат негативни влијанија на културното наследство, со оглед дека не се евидентирани археолошки или културни споменици.

Според законот, доколку се појави некое археолошко наоѓалиште ќе се постапи согласно со одредбите од член 65 од Законот за заштита на културно наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11,

23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19).

Влијание врз биодиверзитетот (флора и фауна)

Имплементацијата на планот, може да предизвика одредени влијанија врз флората и фауната, заради деградирање на живеалиштата. Голем број на активности кои би се одвивале со реализацијата на планскиот опфат може да предизвикаат нарушување на биолошката рамнотежа во областите каде што тие се одвиваат и да имаат директно или индиректно влијание. Потенцијални влијанија можат да се јават како резултат на прекумерната урбанизација, лошата комунална инфраструктура, несоодветното депонирање на отпадни материи и сл.

Согласно Студијата за заштита на природното наследство, изработена за потребите на Просторниот план на Република Македонија на просторот кој е предмет на разработка на Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино нема евидентирано, ниту регистрирано природно наследство.

Поцелосна анализа од сите аспекти на евентуалните влијанија врз биодиверзитетот ќе бидат предмет на посебни студии или елаборати согласно Законот.

Влијанија врз материјалните добра

Имплементацијата на Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино ќе ја зголеми економската вредност на земјиштето во планскиот опфат и пошироко.

Влијанија по однос на генерирање на отпад

При реализација на Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино, за очекување е генерерирање на отпад. Со планскиот документ предвидено е отпадот соодветно да се собира и превзема. Исто така, евентуалното влијание врз почвата може да се предизвика од неправилното управување со отпадот, отпадните масла како и милта од несоодветното сервисирање на септичката јама.

Примарната селекција на отпадот треба да се предвиди како континуирана активност при реализација на планот.

Се препорачува сите овие активности да бидат опфатени со изработката на Студиите или Елаборатите согласно Законот.

Влијанија од несреќи и хаварии

Можни несреќи и хаварии кои би настанале од имплементацијата на овој плански опфат е појава на пожар, елементарни непогоди и други хаварии. Во планскиот опфат се разработени мерки за заштита на човекот, материјалните добра и животната средина од природните катастрофи.

Како можни предизвикувачи на несреќи и хаварии во планскиот опфат се транспортот на горивата, нивното преточување и складирање.

За успешно функционирање на заштитата од несреќи и хаварии предвидени се мерки за заштита од пожари, односно сите објекти се лоцирани така да се пристапни за пожарните возила, а ширината на пристапот не смее да биде помала од пропишаниот со што ќе се овозможува лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема за борба против пожарот и спасување на луѓето. Ивичниците на пристапниот пат мора да бидат закосени поради лесен пристап на пожарните возила до објектите.

Планирањето и изработката на техничката документација треба да е во согласност со Законот за заштита на пожар.

Деталната анализа на овие влијанија ќе биде со Студиите или Елаборатите согласно Законот.

8. Мерки за заштита, намалување и неутрализирање на значајните влијанија врз животната средина од имплементација на планскиот документ

Заштитата и унапредувањето на животната средина е темелна вредност на Уставот на Република Македонија (член 8) и е регулирана со Законот за животна средина, како и останатите закони и подзаконски акти кои се наведени во овој Извештај. Овој Извештај, кој се базира на релевантните податоци од Просторниот план на Република Македонија, Националниот Еколошки Акционен План, секторски студии за одредени области, како и податоци утврдени на самиот локалитет, предвидува и мерки за заштита на животната средина од влијанијата кои се очекуваат со имплементацијата на планската документација, а кои е потребно да се испочитуваат во текот на подготовката на планската документација.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Изведба на современа инфраструктура;
- Соодветен третман на отпадните води;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;
- Доследно спроведување на планот.

Секое неконтролирано истекување на нафтените деривати во животната средина претставува можност за нејзино загадување. При таков случај сите медиуми на животната средина ќе бидат погодени. Воздухот преку испарување на дериватите, почвата преку директен контакт со неа и површинските и/или подземните води преку измивање со дождови или директно преку исцедување на дериватите во подолните слоеви на почвата.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците како и покрај другите инфраструктурни објекти кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување. Согласно Законот за урбано зеленило, процентуалната застапеност на зелената површина да се дефинира со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање зависно од локацијата, намената и големината на градежната парцела.

Во зоната на бунарот се забранува сервисирање на моторни возила, пасење на стока, закопување на умрени животни, складирање на отпад,

испуштање на материи кои по својот состав се опасни и штетни, употреба на агрохемиски средства, изградба на септички јами, копање на канали, изведување на земјени работи и сл. При лоцирањето на бунарите да се почитува Законот за води за одредување на заштитните зони на бунарите.

Бидејќи водоснабдувањето со техничка вода се врши од подземен бунар, потребно е да се направат испитувања со кои ќе се утврди и квалитетот на водата, односно дали физичко-хемиските и бактериолошки карактеристики на водата ќе одговараат за соодветната намена.

Канализационата отпадна вода ќе се третира во пречистителната станица. Подетална анализа од влијанијата врз животната средина од поставувањето на пречистителната станица и нејзиниот и капацитет ќе се разгледаат во понатамошните фази со архитектонско-урбанистички проект преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

При изработка на Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино да се има во предвид дека предметната локација се наоѓа во III заштитна зона на изворот Рашче (зона на хигиенско епидемиолошко следење и набљудување), заради што треба да се почитуваат одредбите пропишани во Одлуката за утврдување на границите на заштитните зони на изворот Рашче и определување на мерките за заштита („Сл. Весник на СРМ” бр. 36/90), кои се однесуваат на оваа зона. Согласно Одлуката за утврдување на заштитните зони на изворот Рашче и определување на мерките за заштита, во оваа зона мора да се применуваат условите за испуштањето на отпадните води во отворени водотеци од I класа на местото на испуштање во сливовите на Мавровско Езеро, Горна Радика и сливот на реката Вардар спротиводно од Гостивар.

На изворот на реката Вардар - Вруток изграден е возодафат од кој се водоснабдуваат градот Гостивар и селата Равен, Мердита, Здуње, Дебреше, Горна и Долна Бањица, Балин Дол, Беловиште, Мало Турчане и Чајле. Со Одлука за определување на заштитни зони за заштита на водите за водозафатниот објект извор Вруток, мерки за заштита, услови и начин на воспоставување на заштитни зони и картографски приказ („Сл. Весник на РМ” бр. 89/18) дефинирани се три заштитни зони и режим на заштита на водозафатниот објект Вруток. Бензиската пумпна станица се наоѓа во трета заштитна зона на возодафатниот објект извор Вруток. Во третата заштитна зона не треба да се врши:

- Изградба на објекти како што се трла, бачила, мандри, кланици, фарми за одгледување на животни и сл. освен врз основа на одобрен Елаборат за заштита на животната средина;
- Изградба на индустриски, станбени, туристички, угостителски, спортско-рекреативни, земјоделско-стопански објекти и други објекти, како и вршење на дејности чии отпадни материи можат да го загрозат квалитетот, здравствената исправност на водата и издашноста на изворот, освен ако се приклучени на канализација

или поседуваат прописно изведени септички јами кои треба да се чистат, како и да се врши соодветно одлагање на отпадот од објектите;

- Изградба на бензиски пумпи, механичарски сервиси или сервиси за миеење на возила чии отпадни води можат да го загрозат квалитетот и здравствената исправност на водата од изворот, освен врз основа на одобрен Елаборат за заштита на животната средина;
- Интензивно земјоделство со примена на хемиски ѓубрива и пестициди, инсектициди и хербициди, освен за индивидуални потреби без употреба на вештачки ѓубрива и пестициди;
- Складирање на градежни материјали со опасни супстанции;
- Транспорт и испуштање на дериват и хемикалии, складирање и користење на нафтени деривати, хемиски и други опасни и штетни материи;
- Изградба на сообраќајници без одводни канали за атмосферски води од површината на истите;
- Формирање на нови гробишта и проширување на капацитетот на постојните;
- Движење на тешки моторни возила и движење на несиправни возила освен транспорт на шумски сортименти и саден материјал;
- Одржување на авто и мото трки;
- Изведба на експлоатациони бунари кои не се во функција за јавно водоснабдување.

Во пошироката трета заштитна зона може да се спроведуваат мерки на одгледување, нега и обнова на шумите, пошумување на насадите за обнова на шумите и пошумување на голини за заштита од ерозија од страна на ЈП Македонски шуми.

Одгледувањето на добиток треба да биде на постојниот традиционален начин.

Во пошироката заштитна зона, не треба да се користи земјиште доколку се загрозуваат неговите природни вредности, вклучувајќи ги подземните и површинските води кои може да го загрозат квалитетот, здравствената исправност и издашност на водата во извориштето.

Во водотеците кои се дел од Вардарското сливно подрачје не треба да се испуштаат непречистени урбани отпадни води и непречистени индустриски води.

Депонирање и исфрлање на отпадни цврсти материи е исклучиво на организирани, обезбедени и контролирани депонии кои се наоѓаат надвор од сливното хидрогеолошко подрачје.

Корисниците на земјиштето во пошироката заштитна зона доколку изведуваат активности кои имаат влијание врз животната средина треба да изработат Елаборат за заштита на животната средина или Студија за оцена на влијането врз животната средина согласно закон.

- Мерки за намалување на влијанијата врз демографскиот фактор

Имплементацијата на планскиот документ позитивно ќе влијае на демографскиот развој и затоа не се препорачуваат мерки за заштита.

- Мерки за намалување на влијанијата врз човековото здравје

Реализацијата на планскиот опфат нема да предизвика влијанија врз човековото здравје. Во делот на општи мерки се препорачува воспоставување на систем на собирање и регуларно отстранување на отпадот, појаси со заштитно зеленило и хортикултурно уредување и во текот на евентуални градежни постапки, истите да се планираат соодветно за да се редуцира времето на користење на опремата која создава зголемена бучава. Примената на сите предложени мерки дадени во сите фази на планирање и изведба на проектите ќе овозможи елиминирање на евентуалните влијанија врз животната средина и здравјето на човекот.

Цврстиот отпад што би се јавил во рамките на планираниот опфат е потенцијална опасност. Затоа се предлага (интегрирано управување) организирано собирање и транспортирање до местото наменето за отпад, појаси со заштитно зеленило и хортикултурно уредување, изведба на водоводни и канализациони мрежи и др.

Со доследно спроведување на планот можноста за загрозување на човековото здравје ќе биде сведена на минимум.

- Мерки за намалување на влијанијата врз амбиентниот воздух

Воздухот е еден од основните елементи за чиста и здрава животна средина и за негов квалитет неопходно е сите загадувачи, односно сите објекти кои испуштаат штетни материи да користат уреди за пречистување.

Заштитата на квалитетот на атмосферата треба да се остварува преку следните мерки:

- Интегрална контрола на загадувачите на атмосферата (меѓу кои и издувните гасови од моторните возила) и нивното делување и благовремено укажување на критичните метеоролошки појави;
- Примена на соодветни техничко-технолошки мерки;
- Обезбедување услови за ефикасно природно проветрување и користење на доминантни воздушни струења;
- Подигање и оформување на заштитни зелени појаси (дрвореди);
- Подобрување на состојбата со зелените површини со правилен распоред на зеленило. Овој плански опфат нема негативно да влијае врз амбиенталниот воздух;
- Мониторинг на емисии на загадувачки материи во воздухот;
- Избегнување на користењето на фосилните горива како енергетски ресурс за загревање на објектите;
- Користење на електрична енергија како енергенс за затоплување при што нема да има никакви загадувачки емисии;
- Употребата на еколошките горива кои моментално се воведуваат во малопродажба со нафтени деривати драстично ќе допринесе за намалување на евентуалните влијанија по животната средина.

- Мерки за намалување на влијанијата врз климатскиот промен

Во доменот на заштитата на животната средина основна цел е преку соодветни плански поставки да се обезбедат услови за непречен развој со

истовремено чување на квалитетот на средината за живот и работа. За остварување на наведената цел, поставките и потребите од заштита на средината се вградуваат во сите домени на урбанистичкото планирање преку проверка и изготвување на современи стандарди и нормативи.

Со оглед на локацијата на која се предвидува реализацијата на оваа планска содржина не се очекува дека ќе има нарушување на квалитетот на воздухот на микро план и поширокиот регион или климатски промени. Мерките за намалување на влијанијата се примена на незагадувачки дејности, современи техники и инсталации, употреба на обновливи извори на енергија, употреба на еколошки горива за превозните средства, подигање на заштитни зелени појаси во и околу кругот на планскиот опфат.

- Мерки за намалување на бучава

Емисијата на бучава кон околината треба да биде во рамките на пропишаните гранични вредности. Прашањето за намалување на проблемите на бучавата од автопатот треба да се решава со обезбедување на заштитни зелени појаси или формирање на зелени коридори.

Во склоп на подобрување на условите за работа и престој еден од битните фактори е подигањето на зелени насади во локалитетот и во неговото непосредно окружување.

Доколку во времето на имплементација на планот се увиди потреба од воведување на дополнителни мерки на заштита од бучава, истите ќе се спроведат.

- Мерки за заштита од вибрации

Имплементацијата на планската документација нема да предизвика вибрации поради што во оваа фаза нема да се воведат некои посебни мерки за заштита од вибрации.

- Мерки за намалување на влијанијата врз квалитетот на водите

Во смисол на заштита на површинските и подземните води потребно е водонепропусна канализација за одводнување на отпадните води.

1. Заштита на проточните и подземните води има приоритет и со соодветно техничко технолошки зафати (изградба на канализациони системи, соодветен третман на отпадни води, редовна контрола на состојбите на водата и нејзиниот квалитет и др.);

2. Неутрализирање на штетните отпадни материи пред испуштање во канализациона мрежа.

Потребните количини на санитарна вода ќе бидат обезбедени од бунар.

Отпадните води пред да се испуштаат ќе бидат третирани во пречистителна станица во рамки на градежната парцела.

Собирањето и депонирањето на отпадните материи да се одлагаат во најблиската санитарна депонија преку правен субјект.

- Мерки за намалување на влијанијата врз почвата

Согласно член 7 од Законот за управување со отпад создавачите на отпад се должни во најголема можна мера, да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

- Тврдиот отпад ќе се собира во контејнери, а потоа комуналното претпријатие ќе врши евакуација;
- Трајното депонирање или одлагање на отпадот во планираниот опфат или надвор од предвидените садови за одлагање да биде најстрого забрането.

За намалување на влијанијата врз почвата се предлагаат следните елементи:

- интегрално управување со комуналниот отпад и негова селекција;
- третман на санитарните отпадни води пред испуштање во реципиент;
- потенцијално замастените води во кругот на работните зони, кои што имаат манипулативни површини, сообраќајници и паркинзи, преку преливни решетки, со посебен дренажен систем да се спроведат до таложник на сепаратор на масло и масти каде ќе се изврши нивен третман;
- милта од тажниците, преку предвиден и одреден временски интервал да се изнесе и да се постапи согласно Глава V од Законот за управување со отпад.

За чиста и незагадена почва треба да се обезбеди поголема контрола при употребата на средствата, материјалите и сировините кои ќе се користат во прометот и работењето на објектите.

- Мерки за намалување на влијанијата врз флората и фауната

Во планирањето на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина. Заштитата на природата ја опфаќа и заштитата на биолошката разновидност.

Што се однесува до изработката на планот заради обезбедување на здрава животна средина ќе бидат организирани објекти согласно прописите, нормите и стандардите кои ќе придонесе за заштита на воздухот, водите, земјиштето и другите елементи на животната средина и природа, со максимална заштита на природните вредности и реткости во планскиот опфат.

Основен услов за намалување на влијанијата врз флората и фауната се примената на предвидените мерки за правилно управување со просторот, отпадните води, отпадот, бучавата, почвата, воздухот и сл.

Задолжително да се внимава да не дојде до нарушување на заштитеното природно наследство и да се почитуваат одредбите пропишани во Законот за заштита на природата („Сл. Весник на РМ”, бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 121/21), подзаконските акти донесени врз основа на овој закон.

Доколку при уредување на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природно наследство кое би можело да биде загрошено со урбанизацијата на овој простор, потребно е да се предвидат мерки за заштита на природното наследство:

- Утврдување на границите и означување на сите објекти кои би можеле да бидат предложени и прогласени како природно наследство;
- Забрана за вршење на какви било стопански активности кои не се во согласност со целите и мерките за заштита утврдени со правниот акт за прогласување природното добро или Просторниот план за подрачје со специјална намена;
- Магистралната и останатата инфраструктура (надземна и подземна) да се води надвор од објектите со природни вредности, а при помали зафати потребно е нејзино естетско вклопување во природниот пејзаж;
- Воспоставување на мониторинг, перманентна контрола и надзор на објектите со природни вредности и преземање на стручни и управни постапки за санирање на негативните појави;
- Воспоставување на стручна соработка со соодветни институции во окружувањето;
- Почитување на начелата за заштита на природата согласно Законот за заштита на природата.

- Мерки за намалување на влијанијата врз пределот

Предвидените активности во планската документација ќе бидат во насока на зачувување и подобрување на естетските потенцијали на пределот. Планската реализација со обезбедување на заштитни појаси со високо и ниско зеленило само ќе го надополни пределот во позитивна смисла. Затоа не се предвидени никакви мерки.

- Мерки за намалување на влијанијата врз материјалните добра

Имплементацијата на планскиот документ има позитивно влијание врз материјалните добра и затоа не се препорачуваат мерки за влијанијата.

- Мерки за намалување на влијанијата врз културното наследство

Согласно Законот за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19) се уредуваат видовите, категориите, идентификацијата, начинот на ставање под заштита и другите инструменти за заштита и користењето на културното наследство, правата и должностите на имателите и ограничувањата на правата на сопственост на културното наследство во јавен интерес.

Согласно податоците од Експертниот елаборат за заштита на културното наследство и Археолошката карта на Р. Македонија на подрачјето на планираниот опфат не се евидентирани археолошки или културни споменици.

- Мерки за намалување на влијанијата од управување со отпад

Согласно Законот за управување со отпад создавачите на отпад се должни во најголема мера да го избегнат создавањето на отпад и да ги намалат штетните влијанија на отпадот врз животната средина, животот и здравјето на луѓето.

Во случај на истекување на масло од механизацијата на околното земјиште, загадената почва да биде отстранета и соодветно дислоцирана, согласно законските прописи од областа на управувањето со отпадот.

За цврстиот отпад се предвидува собирање во контејнери за отпадоци, определување на пунктови за собирање на отпадот.

- Тврдиот отпад да се собира во контејнери, а потоа комуналното претпријатие да врши евакуација;
- Трајното депонирање или одлагање на отпадот во планираниот опфат или надвор од предвидените садови за одлагање да биде најстрого забрането.

Овие елементи ќе овозможат спречување на загадувањето на почвите и на подземните води, а со тоа и на животната и работната средина воопшто.

- Мерки за намалување на влијанијата од несреќи и хаварии

За намалување на можните влијанија предизвикани од несреќи и хаварии се препорачува имплементација на мерките дадени во планската документација, што ќе овозможат минимизирање на евентуалните појави за несреќи и хаварии во функционалната фаза.

- Мерки за заштити и спасување

Мерките за заштита и спасување се остваруваат преку организирање на дејства и постапки од превентивен карактер, кои ги подготвува и спроведува Републиката преку органите на државната управа во областа за кои се основани.

Мерките за заштита и спасување задолжително се применуваат при планирањето и уредувањето на просторот, во плановите како и при изградба на објекти и инфраструктура, согласно Уредбата за начинот на применување на мерките за заштита и спасување, при планирање и уредување на просторот и населбите, во проектите и изградба на објектите („Сл. Весник на РМ” бр. 105/05), како и учество во техничкиот преглед.

Мерките за заштита и спасување се однесуваат на заштита од природни непогоди и други несреќи, во мир и во војна и од воени дејствија.

- Мерки за заштити од пожар

Во објектите предвидени со планот во смисла на мерки на заштита од пожар, одреден број лица вршат некоја дејност редовно или времено и во кои можат да престојуваат подолго или пократко време и други лица како на пример посетители и други.

Согласно Законот за заштита и спасување („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18), мерките и активностите за заштита на животот и имотот на луѓето од пожари, опфаќаат отстранување на причините за настанување на пожари, откривање, спречување на ширење и гасење на пожари, утврдување на причините за настанување на пожар, како и давање на помош при отстранување на последиците предизвикани од пожар.

Поради тоа, предвидени се следните плански мерки за заштита од пожар:

- Објектите во рамките на урбаниот опфат да се предвидени со огноотпорни материјали;
- При планирањето да се води сметка за обезбедување на доволни растојанија меѓу објектите;
- Сите објекти се лоцирани така да се пристапни за пожарните возила, а ширината на пристапот не смее да биде помала од пропишаниот со што се овозможува лесна подготовка и ставање во дејство на потребната опрема за борба против пожарот и спасување на луѓето;
- Сообраќајниците да се со доволна ширина, а потребно е да се изведат со задоволувачки осовински притисок што овозможува непречено и брзо движење на противпожарните возила;
- Должината на разделниот појас (оддалеченоста на бензинската станицата од сообраќајницата) зависи од класата на патот, а минималното растојание изнесува 5 метри;
- Растојанието од пресечната точка на работ на разделниот појас и оската на пристапната сообраќајница до најблискиот танк на станицата е минимум 10 м, а кога постои одвоен дел за товарни возила - минимум 25 м до најблиското место за точење;
- При планирање на хидрантската мрежа потребно е да е обезбедено доволно количина на вода за гасење на пожари;
- Потребно е секој работник за време на работењето стриктно да го почитува востановениот работен процес и при напуштањето на работното место треба да води грижа за редот и чистотата на работното место;
- Сите отпадоци, посебно горливите треба да се отстрануваат од просториите на објектите и да се собираат во метални затворени кошници кои задолжително треба да се празнат секој ден по завршувањето на работната смена;
- Запаливите течности можат да се сместуваат и чуваат исклучително во садови изградени за таа намена;
- Преточување на запаливи течности и гасови можат да вршат само стручни лица и со средства посебно определени за таа намена;
- Поголема количина запаливи течности можат да се чуваат според пропишани норми само во за тоа, посебно изградените складишни резервоари;
- Отпадните запаливи течности не смеат да се испуштаат во канализационата мрежа;

- Сите излези и премини мора да бидат секогаш и во секое време слободни за непречено поминување. Попречување на овие места е забрането;
- Електричните инсталации и уреди во сите делови на складот мора да бидат изведени според техничките прописи. Во случаи на настанување грешки (дефекти) на електричните инсталации и уреди, поправка можат да вршат само лица со соодветна квалификација и стручна оспособеност;
- Пристапните патишта околу објектот и резервоарите, во секое време треба да бидат проодни за непречен пристап на противпожарната техника, во случај на потреба;
- Работа со направи за сечење, заварување и лепење може да се врши откако претходно ќе се извршат подготовки и обезбедување на работното место за извршување на таков вид работа;
- Периодичните прегледи и испитувања на јакострујните електрични инсталации, громобранската инсталација, сигурносните уреди од машинските инсталации и сите други сигурносни уреди и инсталации да се вршат според техничките прописи и правилата усвоени со правилата на техничката практика;
- При настанување пожар треба да се постапи според упатствата за дејствување, односно да дејствува локалната самоуправа или да се повика противпожарните единици, а до нивното доаѓање да се зачуваат мирот и присебноста и да се преземат мерки за локализирање на пожарот, спасување на загрозените лица, за изнесување на експлозивни и на други опасни материи;
- Уредите, опремата и средствата за гаснење на пожари мора секогаш да се исправни за да можат во случаи на потреба, брзо и ефикасно да се употребат;
- Направите за гаснење пожари не смеат да се употребуваат за други потреби освен за гаснење пожари, за обука и за евентуални други елементарни непогоди, а на нив треба да стои упатство за употреба и ракување;
- Во сите простории на објектите, апаратите за гаснење пожари мора да бидат поставени на воочливи и лесно пристапни места, најчесто до влезно-излезните врати;
- Секој работник мора да биде запознат со опасностите од пожар и мерките за заштита од пожар и мора да е обучен за употреба на противпожарните апарати, хидрантите и да ракува со другите уреди кои се користат за гаснење пожари.

Во однос на заштитата од пожари потребно е со проектите да се реши громобранската инсталација со цел да нема појава на зголемено пожарно оптоварување.

Планирањето и изработката на техничката документација треба да е во согласност со Законот за заштита и спасување, Законот за пожарникарство („Сл. Весник на РМ” бр. 36/04, 49/04, 86/08, 124/10, 18/11, 41/14, 129/15, 71/16, 106/16 и 83/18) и другите позитивни прописи со кои е регулирана оваа област. Во однос на заштитата од пожари при изработката на Основниот проект ќе се реши и громобранската инсталација со цел да нема појави на зголемено пожарно оптоварување.

Согласно Правилникот за изградба на станици за снабдување со горива на моторни возила и складирање и преточување на горивата (Сл. лист на СФРЈ бр. 27/71 и бр. 29/71) издвоени се три зони за заштита од пожар и експлозии и зони на опасност:

- I Зона, ја опфаќа внатрешноста на резервоарот и окното во кое се сместени приклучоци за полнење;
- II Зона, го зафаќа просторот околу окното со радиус од 3 м и висина од 1м над теренот и просторот околу автоматот за точење на гориво со радиус од 2,5м и височина од 1м над теренот;
- III Зона, го опфаќа просторот над околниот терен со широчина од 5м мерено хоризонтално од работ на зоната II и висина 0,5м мерено од почвата.

- Мерки за заштита од природни катастрофи

Заштитата од урнатини како превентивна мерка се утврдува во урбанистичките планови во текот на планирањето на просторот.

Според постојните анализи и добиените резултати за сеизмичност на месното подрачје според очекуваните дејности на земјотреси во иднина, основен степен на сеизмички интензитет во подрачјето изнесува 7° по МКС.

Дефинирање на сеизмички hazard всушност претставува дефинирање на економско-технички критериуми за прифатливо ниво на безбеденост на градежната конструкција за различни материјали на објектите.

За да се избегне сеизмичкиот hazard потребно е градбата да се гради според параметрите и критериумите за сеизмичка градба.

Во случај на можни разурнувања било од земјотрес или од воздушен воен удар, планираното решение на уличната мрежа обезбедува:

- брза и непречена евакуација на луѓето (нема тесни грла);
- брз пристап на екипите за спасување и нивните специјални возила;
- непречена интервенција;
- штетите да се сведат на минимум;
- брза санација на последиците.

- Мерки за заштита од технолошки катастрофи

Под технички катастрофи се подразбираат пожари, експлозии, контаминација на воздухот и водата, хемиски загадувања и други несреќи и други причини кои можат да доведат до масовни несреќи, губитоци на човечки животи и материјални богатства.

По однос на заштита од технолошки катастрофи треба да се превземат сите мерки за заштита со изработка на проектна документација и изготвување на соодветни елаборати за заштита.

9. План на мерки за мониторинг на животната средина

За изработка на ефективен план за управување, неопходно е најнапред да се спроведе оцена на статусот на сите природни вредности вклучувајќи го и здравјето на човекот. Во следниот чекор се определуваат цели и приоритети за управување. Дали превземените мерки и активности ги даваат посакуваните резултати се утврдува преку континуиран мониторинг. Податоците од мониторингот ќе бидат основа за изработка на следниот план за управување. Според тоа, мониторингот е составен дел од кружниот процес на планирање на управувањето.

Основни цели на планот за мониторинг се:

- Подобрување на квалитетот на живеење и зголемување на животниот стандард;
- Заштита на животната средина со имплементација на Планот;
- Одржување на постојано ниво на флора и фауна;
- Подобрување на квалитетот на воздухот;
- Зачувување на квалитетот на почвата;
- Минимизирање на отпадот и негова селекција;
- Минимизирање на појави од несреќи и хаварии.

Сепак, тоа најчесто се постигнува низ осмислени научни истражувања чија главна цел е да ги опишат процесите на екосистемите вклучувајќи ги и законите кои влијаат врз нив.

Еколошкиот мониторинг се однесува на последователни мерења во екосистемите со главна цел определување на трендови во компонентите, процесите или функциите.

Со секој предлог мерки за заштитата на животната средина потребно е да се изготви план за мониторинг на предложените мерки и мониторинг на животната средина. Во современото планирање на просторот, задачите на заштита на природата се усмерени особено на активно уредување и заштита на природата и животната средина, санирање на можните штети и повторно воспоставување на природната средина.

Што се однесува до изработката Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино, особено треба да се има во предвид близината на обработуваниот простор. Доколку при изработка на планот и уредувањето на просторот се дојде до одредени нови сознанија за природни реткости кои може да бидат загрозени потребно е да се преземат мерки за заштита согласно Законот.

Планот на мониторинг предвидува следење на следните параметри во животната средина:

- Следење на квалитетот и квантитетот на водите;
- Следење на квалитетот на водите;
- Следење на квалитетот на почвата;

- Следење на бучавата.

Со овој план ќе се овозможи:

- Потврда дека договорените услови при одобрување на проектот се соодветно спроведени;
- Управување со непредвидени влијанија и промени;
- Потврда дека влијанијата врз медиумите на животната средина се во рамките на предвидени или дозволени гранични вредности;
- Потврда дека со примена на мерките се врши заштита на животната средина, односно намалување на негативните влијанија.

10. Нетехничко резиме

Со самото реализирање на оваа планска задача се добиваат податоци за почвата, воздухот, водата, климатските фактори, населението, здравјето на луѓето, материјалните добра и др. и се создаваат услови за изнаоѓање на причините врз основа на која се одбираат алтернативите и се предвидуваат мерки за заштита и намалување на негативните влијанија. Со идентификацијата на можните проблеми треба да се рационализираат трошоците и да се направи најсоодветен избор на мерките за заштита на животната средина. Резултатот од учеството на јавноста треба да се земе што е можно повеќе. Преку реализација на планскиот опфат доаѓа до подобрување на економските услови преку отварање на нови работни места, односно ќе се создадат услови за економско ангажирање на населението, а со самото тоа воспоставување на предуслови за одржлив економски развој.

Согласно барањата на инвеститорот е изработен Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино. Целта на изработката на Урбанистичкиот проект е да се создадат услови за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2.

Основ за изработка на предметниот УП се одредбите на член 58 став 6 од Законот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 32/20, 111/23 и 171/24), согласно кој урбанистички проект може да се изработува и за поединечни градби и инфраструктури од државно и локално значење вон населени места и вон опфат на урбанистички планови на земјоделско, шумско и друго земјиште, крајбрежни појаси и други простори за коишто не постојат услови и/или економска оправданост за донесување на урбанистички план согласно овој закон, а постои соодветен или некатегоризиран сообраќаен пристап, во кој случај урбанистичкиот проект се изработува врз основа на прибавени услови за планирање на просторот.

Општина Желино се наоѓа во западниот дел од Македонија, а територијално припаѓа во општина Тетово. Преку Регионалниот пат Р1-1206 Клучка Матка (Врска со А2)-Групчин-Тетово-Боговиње-Врапчиште-Гостивар (врска со А2). Подрачјето на планскиот опфат претставува неизградено земјиште, со површина од 25146.95 м²=2.51 ха. Постојната намената на просторот кој е предмет на оваа УП е неизградено земјиште.

Водоводна и канализациона мрежа

Во рамките на проектен опфат не постои реализирана водоводна мрежа.

Електроснабдителна инфраструктура

Согласно дописот со бр. 10-26/6-245 од 0710-2022 од Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје во границите на проектниот опфат постојат електроенергетски инсталации за истите е испланирано заштитен појас.

Телекомуникациска инфраструктура

Согласно дописот бр. 46321 од 12.10.2021 од Македонски Телеком АД Скопје во границите на проектниот опфат има постојна МКТ инфраструктура.

Културно наследство

На подрачјето на катастарската општина кое е предмет на анализа има регистрирно Археолошки локалитет Рудина добро основано се претпоставува дека претставува културно наследство.

Според нивото на развиеноста на стопанската структура, фазата од развојот во која се наоѓа стопанството, степенот на расположливоста на факторите, стопанските состојби и економската позиција на Република Македонија во светот, идниот развој на македонската економија е детерминиран од насоките и комбинацијата на инвестициите со другите развојни фактори во Државата.

Концепцијата на просторната организација на стопанските дејности се темели на објективните фактори според кои разместувањето се врши на два начина: спонтано, со избор на локација на одделни фирми, претпријатија, капацитети, погони, според одлуките на одделните сопственици или менаџери и програмирано, со изградба според предвидувањата и одлуките на општодржавните органи или на органите во локалната самоуправа.

Со овие две методи на одлучување, просторната организација се остварува, со текот на времето, како дисперзија во просторот и како концентрација на стопанството на одделни места.

Со спонтаното разместување на стопанските капацитети и со агломерирањето на населението во просторот, се формираат центри - полови на развојот како што е овој регион со гравитационо влијание врз просторот за кој се наменети Условите за планирање.

Половите на развој ги формираат оските на развојот кои во минатото се формирале во зависност од географските карактеристики на просторите, т.е. според релјефот, теченијата на реките и слично. Во денешно време позначајни станаа деловните односи, меѓучовечките комуникации, географските белези, како и изградените инфраструктурни системи и стопански капацитети.

Реализацијата на овој План ќе биде во функција и на развојот на туризмот, индустријата и стопанството воопшто, од причини што придонесува кон инфраструктурно доопремување на оваа патна делница кој е значајна во Република Македонија.

Во овој УП е планирана следната наменска употреба на земјиштето:

E2.1-Згради и комплекси на патниот сообраќај-Бензиски пумпи

Градежна парцела

Во рамките на проектниот опфат се оформува 1 градежна парцела со поединечна класа на намена E2.1-Згради и комплекси на патниот сообраќај-Бензиски пумпи, со површина со девет површини за градба и тоа:

Објект 1-бензиска пумпна станица -настрешница

Максимална површина за градење: 696,00м²

Вкупно изградена површина: 696,00 м²

Максимална височина: 6,50 м

Максимален катност: П

Процент на изграденост: 4,85%

Коефициент на искористеност: 0,05

Објект 2-продажен салон со

Максимална површина за градење: 268,00м²

Вкупно изградена површина: 268,00 м²

Максимална височина: 6,50 м

Максимален катност: П

Процент на изграденост: 2,09%

Коефициент на искористеност: 0,02

Објект 3-мотел и сервисни дејности

Максимална површина за градење: 1200,00м²

Вкупно изградена површина: 4200,00 м²

Максимална височина: 13,50 м

Максимален катност: П+2/П+3

Процент на изграденост: 8,37%

Коефициент на искористеност: 0,29

Објект 4-тоалети

Максимална површина за градење: 57,75м²

Вкупно изградена површина: 57,75 м²

Максимална височина: 4,00 м

Максимален катност: П

Процент на изграденост: 0,4%

Коефициент на искористеност: 0,002

Објект 5-Плинска станица

Максимална површина за градење: 150,00м²

Вкупно изградена површина: 150,00 м²

Максимална височина: 4,00 м

Максимален катност: П

Процент на изграденост: 1,05%

Коефициент на искористеност: 0,01

Објект 6-пречистителна станица

Максимална површина за градење: 30,00м²

Вкупно изградена површина: 30,00 м²

Максимална височина: подземна градба

Објект 7-бунари

Максимална површина за градење: 5,00м²

Вкупно изградена површина: 5,00 м²

Максимална височина: подземна градба

Објект 8-трафостаница

Максимална површина за градење: 25,00м²

Вкупно изградена површина: 25,00 м²

Максимална височина: 4,00 м

Максимален катност: П

Процент на изграденост: 0,17%

Коефициент на искористеност: 0,00

Објект 9-попивателна јама

Максимална површина за градење: 25,00м²

Вкупно изградена површина: 25,00 м²

Максимална височина: подземна градба

Површина на градежна парцела: 14339,39м²

Вкупна максимална површина за градење: 2456,75м²

Вкупно изградена површина: 5456,75 м²

Вкупен процент на изграденост: 17,13%

Вкупен коефициент на искористеност: 0,38

Потребниот број на паркинг места ќе се обезбеди во рамките на градежната парцела градежната парцела или на соседна градежна парцела или на земјиште за општа употреба согласно член 134, став 1 од Правилникот за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 225/20, 219/21 и 104/22), согласно кој за градбите со класа на намена Е-инфраструктури, потребниот број на паркинг места е во зависност од конкретната намена на градбата, бројот, фреквенцијата и структурата на корисниците, степенот на моторизација, постоење и капацитетот на јавен превоз, водејќи грижа сите потреби од стационарниот сообраќај службен, индивидуален, за возилата и механизацијата што се употребува за потребите на основната намена на градбата, како и посетителите и корисниците на градбата. Во конкретниот случај потребно е да се обезбедат 9 паркинг места за леки возила и 8 за товарни возила за потребите на бензиската станица и продажниот салон а за потребите на мотелот како придружен објект да се обезбедат 12 паркинг места или вкупно 29 паркинг места.

Колскиот пристап е од магистрален пат (автопат) А2(М-4). Влегувањето и излегувањето во и од градежната парцела, се планира преку помошната лента на Автопатот со означување на должините на лентите за успорување и забрзување и клиновите за приклучување кон автопатот.

За градбите со поединечна класа на намена Е2.1-Згради и комплекси на патниот сообраќај-Бензиски пумпи, предвидени се комплементарни намени како придружни содржини на бензиската пумпна станица.

Согласно Законот за урбано зеленило („Сл. Весник на РМ” бр11/18), член 20 и Правилникот за за урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 225/20, 219/21 и 104/22) член 171, потребно е да се обезбеди 20% од вкупната површина на градежната парцела за зеленило. Разделниот заштитен појас кој треба да се постави помеѓу работ на коловозот на сообраќајницата и бензиската пумпна станица, да се засади со зеленило со цел да намали нивото на бучава од сообраќајот. При изборот на вегетација да се даде приоритет на видовите со висок биоакумулативен капацитет за загадувачки материи во воздухот и почвата.

Со планот се утврдуваат и планските решенија за инфраструктурата.

На овој простор условеноста од програмските барања и постојната состојба значително ги диктира планските решенија за сообраќајниците, за фекалните и атмосферските инфраструктурни водови, како и за електричната и електронско-комуникациската инфраструктура, кои се во директна зависност од уличната мрежа, поред која се водат.

Проектниот опфат северно граничи со магистрален пат (автопат) А2(М-4) и истиот се користи за влез и излез во градежната парцела. Влегувањето и излегувањето во и од градежната парцела, се планира преку помошната лента на Автопатот со означување на должините на

лентите за успорување и забрзување и клиновите за приклучување кон автопатот.

Трасите и профилите на основните водови на инфраструктурата се превземени од добиените податоци од институции, објектите и водовите на внатрешниот развод на сите комунални инфраструктура.

За просторот кој е предмет на овој план, нема доставено податоци и информации. Од увидот на лице место констатирано е дека нема изградено водоводна мрежа, и за таа цел испланиран е бунар.

Во фекалната канализациона мрежа ќе се испуштаат санитарните отпадни води. Примарната фекална канализациона мрежа во зоната предвидено е да биде изведена од ПЕ цевки со минимален дијаметар од 250 мм. На канализационата мрежа ќе бидат изведени ревизиони и приклучни шахти и други објекти потребни за функционирање на канализационата мрежа. Отпадните води пред да се испуштат во најблискиот реципиент-канал ќе бидат одведени и прочистени во пречистителната страница до ниво согласно Уредбата за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99). Вака пречистената отпадна вода ќе биде одведена до реципиентот-попивателна јама во североисточниот дел на градежната парцела.

Се планира изведување на атмосферска канализациона мрежа преку целокупната површина која ќе ја опфати целата површина со дијаметар од Ф300мм. Површинските атмосферски води во делот кај бензиската пумпна станица понатаму ќе бидат одведени во маслофаќач и соодветно третирали во пречистителната станица и одведени во попивателна јама како финален реципиент додека останатите атмосферски води ќе бидат прифатени и одведени директно. На атмосферската канализациона мрежа ќе бидат изведени ревизиони и приклучни шахти и други објекти потребни за функционирање на атмосферската канализационата мрежа.

Од добиените податоци и од увидот на лице место, покрај предметниот опфат поминува електроенергетска инфраструктура. Со УП се планирана трафостаница која понатаму ќе биде приклучена кон постојниот електроенергетски вод.

Димензионирањето на телефонската мрежа треба да се изведе према принципот куќа - телефон, а за јавните содржини се определува према нивната големина (површина), функција, број на вработени и сл. Самото приклучување во постојната телефонска мрежа на планираните телефонски корисници ќе се изврши со приклучок до постојните телекомуникациски инсталации во согласност со Македонски Телеком АД-Скопје, работна единица - Тетово.

Во извештајот за Стратегиската оценка за животна средина се земени се детали од планот, програмите и стратегиите, како и информациите кои се утврдени при изготвувањето, а се од особено значење за можните влијанија за животната средина.

Извештајот на овој плански документ ги опфаќа податоците за:

- Постојната состојба на планскиот опфат;
- Потенцијалните влијанија врз населението, здравјето на луѓето, флората, фауната, почвата, воздухот, водата, климатските фактори, материјалните добра, културното наследство и др.

- Мерките за заштита и намалување на влијанијата;
- Состојбата на животната средина без имплементацијата на планот;
- Планот за мониторинг на животната средина.

За реализација на системот за заштита на животната средина потребно е да се почитува:

- Селектирано и организирано депонирање на отпадот во депонија;
- Зачувување на амбиенталните и естетските потенцијали на просторот;
- Изведба на современа инфраструктура;
- Соодветен третман на отпадните води;
- Загадувачот е должен да ги надомести трошоците за отстранување на опасноста од загадување на животната средина, да ги поднесе трошоците за санација, како и да ја стави во функција животната средина во состојба како пред оштетувањето;
- Спроведување на постојните закони и прописи со кои се заштитува просторот, ресурсите и националното богатство;
- Доследно спроведување на планот.

Секое неконтролирано истекување на нафтените деривати во животната средина претставува можност за нејзино загадување. При таков случај сите медиуми на животната средина ќе бидат погодени. Воздухот преку испарување на дериватите, почвата преку директен контакт со неа и површинските и/или подземните води преку измивање со дождови или директно преку исцедување на дериватите во подолните слоеви на почвата.

Во поглед на озеленувањето, да се планираат соодветни профили на дрвореди покрај сообраќајниците како и покрај другите инфраструктурни објекти кои можат негативно да влијаат на квалитетот на животната средина. Изборот на зеленило треба да се усогласи со условите за заштита и негова намена. Диспозицијата на високите дрвја да биде усогласена со трасите на подземните инсталации, додека изборот на видот на озеленувањето да биде во согласност со условите во работната средина, односно способноста на повеќе апсорпција на штетни гасови и кои немаат посебен третман за одржување. Согласно Законот за урбано зеленило, процентуалната застапеност на зелената површина да се дефинира со Правилникот за стандарди и нормативи за урбанистичко планирање зависно од локацијата, намената и големината на градежната парцела.

Во зоната на бунарот се забранува сервисирање на моторни возила, пасење на стока, закопување на умрени животни, складирање на отпад, испуштање на материи кои по својот состав се опасни и штетни, употреба на агрохемиски средства, изградба на септички јами, копање на канали, изведување на земјени работи и сл. При лоцирањето на бунарите да се почитува Законот за води за одредување на заштитните зони на бунарите.

Бидејќи водоснабдувањето со техничка вода се врши од подземен бунар, потребно е да се направат испитувања со кои ќе се утврди и квалитетот на водата, односно дали физичко-хемиските и бактериолошки карактеристики на водата ќе одговараат за соодветната намена.

Канализационата отпадна вода ќе се третира во пречистителната станица. Подетална анализа од влијанијата врз животната средина од поставувањето на пречистителната станица и нејзиниот и капацитет ќе се

разгледаат во понатамошните фази со архитектонско-урбанистички проект преку изработката на студиите за Оценка за влијанието на животната средина или елаборатите за заштита на животната средина што се законска обврска.

При изработка на Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино да се има во предвид дека предметната локација се наоѓа во III заштитна зона на изворот Рашче (зона на хигиенско епидемиолошко следење и набљудување), заради што треба да се почитуваат одредбите пропишани во Одлуката за утврдување на границите на заштитните зони на изворот Рашче и определување на мерките за заштита („Сл. Весник на СРМ” бр. 36/90), кои се однесуваат на оваа зона. Согласно Одлуката за утврдување на заштитните зони на изворот Рашче и определување на мерките за заштита, во оваа зона мора да се применуваат условите за испуштањето на отпадните води во отворени водотеци од I класа на местото на испуштање во сливовите на Мавровско Езеро, Горна Радика и сливот на реката Вардар спротиводно од Гостивар.

На изворот на реката Вардар - Вруток изграден е возодафат од кој се водоснабдуваат градот Гостивар и селата Равен, Мердита, Здуње, Дебреше, Горна и Долна Бањица, Балин Дол, Беловиште, Мало Турчане и Чајле. Со Одлука за определување на заштитни зони за заштита на водите за водозафатниот објект извор Вруток, мерки за заштита, услови и начин на воспоставување на заштитни зони и картографски приказ („Сл. Весник на РМ” бр. 89/18) дефинирани се три заштитни зони и режим на заштита на водозафатниот објект Вруток. Бензиската пумпна станица се наоѓа во трета заштитна зона на возодафатниот објект извор Вруток. Во третата заштитна зона не треба да се врши:

- Изградба на објекти како што се трла, бачила, мандри, кланици, фарми за одгледување на животни и сл. освен врз основа на одобрен Елаборат за заштита на животната средина;
- Изградба на индустриски, станбени, туристички, угостителски, спортско-рекреативни, земјоделско-стопански објекти и други објекти, како и вршење на дејности чии отпадни материи можат да го загрозат квалитетот, здравствената исправност на водата и издашноста на изворот, освен ако се приклучени на канализација или поседуваат прописно изведени септички јами кои треба да се чистат, како и да се врши соодветно одлагање на отпадот од објектите;
- Изградба на бензиски пумпи, механичарски сервиси или сервиси за миеење на возила чии отпадни води можат да го загрозат квалитетот и здравствената исправност на водата од изворот, освен врз основа на одобрен Елаборат за заштита на животната средина;
- Интензивно земјоделство со примена на хемиски ѓубрива и пестициди, инсектициди и хербициди, освен за индивидуални потреби без употреба на вештачки ѓубрива и пестициди;
- Складирање на градежни материјали со опасни супстанции;

- Транспорт и испуштање на дериват и хемикалии, складирање и користење на нафтени деривати, хемиски и други опасни и штетни материи;
- Изградба на сообраќајници без одводни канали за атмосферски води од површината на истите;
- Формирање на нови гробишта и проширување на капацитетот на постојните;
- Движење на тешки моторни возила и движење на несиправни возила освен транспорт на шумски сортименти и саден материјал;
- Одржување на авто и мото трки;
- Изведба на експлоатациони бунари кои не се во функција за јавно водоснабдување.

Во пошироката трета заштитна зона може да се спроведуваат мерки на одгледување, нега и обнова на шумите, пошумување на насадите за обнова на шумите и пошумување на голини за заштита од ерозија од страна на ЈП Македонски шуми.

Одгледувањето на добиток треба да биде на постојниот традиционален начин.

Во пошироката заштитна зона, не треба да се користи земјиште доколку се загрозуваат неговите природни вредности, вклучувајќи ги подземните и површинските води кои може да го загорзат квалитетот, здравствената исправност и издашност на водата во извориштето.

Во водотеците кои се дел од Вардарското сливно подрачје не треба да се испуштаат непречистени урбани отпадни води и непречистени индустриски води.

Депонирање и исфрлање на отпадни цврсти материи е исклучиво на организирани, обезбедени и контролирани депонии кои се наоѓаат надвор од сливното хидрогеолошко подрачје.

Корисниците на земјиштето во пошироката заштитна зона доколку изведуваат активности кои имаат влијание врз животната средина треба да изработат Елаборат за заштита на животната средина или Студија за оцена на влијането врз животната средина согласно закон.

Кога станува збор за мониторинг за животната средина се дава можност за испитување, оценување и системско набљудување на загадувањето и состојбата на медиумите во животната средина како и идентификација и регистрација на изворите на загадување. Планот на мониторингот претставува алка помеѓу сите вклучени страни и претставува основа за надлежните институции во кој ќе го контролираат процесот на спроведување на законската регулатива и да донесуваат одлуки.

Најголем бенефит во спроведувањето на стратегиската оцена на животната средина е во вклучување на аспектите од полето на социјалата, економијата и животната средина, меѓусебната соработка, развој на регионалните цели и целите за одржлив развој и заштита на животната средина и луѓето.

11. Прилози

Листа на национална законска регулатива

1. Закон за животна средина („Сл. Весник на РМ” бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 89/22 и 171/22);
2. Уредба за определување на проектите и за критериумите врз основа на кои се утврдува потребата за спроведување на постапката за оцена на влијанијата врз животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 74/05);
3. Уредба за стратегиите, плановите и програмите, вклучувајќи ги и промените на тие стратегии, планови и програми, за кои задолжително се спроведува постапката за оцена на нивното влијание врз животната средина и врз животот и здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
4. Уредба за содржината на извештајот за стратегиска оцена на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 153/07);
5. Уредба за критериумите врз основа на кои се донесуваат одлуките дали определени плански документи би можеле да имаат значително влијание врз животната средина и врз здравјето на луѓето („Сл. Весник на РМ” бр. 144/07);
6. Уредба за учество на јавноста во текот на изработката на прописи и други акти, како и планови и програми од областа на животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 147/08);
7. Закон за просторно и урбанистичко планирање („Сл. Весник на РМ” бр. 199/14, 44/15, 193/15, 31/16, 163/16, 64/18, 168/18 и 32/20);
8. Законот за квалитет на амбиентниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 92/07, 35/10, 47/11 и 100/12-пречистен текст, 10/15 и 146/15) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21);
9. Правилник за критериумите, методите и постапките за оценување на квалитетот на амбиенталниот воздух („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04);
10. Закон за водите („Сл. Весник на РМ” бр. 87/08, 6/09, 161/09, 83/10, 51/11, 44/12, 23/13, 163/13, 180/14, 146/15 и 52/16) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21);
11. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99);
12. Уредба за категоризација на водотеците, езерата, акумулациите и подземните води („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99 и 71/99);
13. Уредба за класификација на водите („Сл. Весник на РМ” бр. 18/99);
14. Закон за отпад („Сл. Весник на РСМ” бр. 216/21);
15. Листа на отпади („Сл. Весник на РМ” бр. 100/05);
16. Закон за заштита од бучава во животната средина („Сл. Весник на РМ” бр. 79/07, 124/10, 47/11, 163/13 и 146/15) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21);
17. Одлука за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава („Сл. Весник на РМ” бр. 64/93);

18. Закон за заштита на културното наследство („Сл. Весник на РМ” бр. 20/04, 115/07, 18/11, 148/11, 23/13, 137/13, 164/13, 38/14, 44/14, 199/14, 104/15, 154/15, 192/15, 39/16, 11/18 и 20/19);
19. Закон за заштита на природата („Сл. Весник на РМ” бр. 67/04, 14/06, 84/07, 35/10, 47/11, 148/11, 59/12, 13/13, 163/13, 41/14, 146/15, 63/16 и 113/18) и („Сл. Весник на РСМ” бр. 151/21);
20. Закон за безбедност и здравје при работа („Сл. Весник на РМ” бр. 92/07, 136/11, 23/13, 25/13, 137/13, 164/13, 158/14, 15/15, 129/15, 192/15, 30/16 и 27/18).

Листа на релевантни ЕУ директиви

Директиви на ЕУ ипфатени во Национална стратегија за апроксимација во животната средина (2008). Релевантни се и нивните измени и дополнувања:

1. Рамковна директива за отпад (2006/12/ЕС)
2. Рамковна директива за квалитет на амбиентен воздух (96/62/ЕС), дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
3. Рамковна Директива за вода (2006/60/ЕС) дополнета со Одлуката 2455/2001/ЕС
4. Директива за вода за пиење (98/83/ЕС) дополнета со Регулативата (ЕС) 1882/2003
5. Директива за испуштање на опасни супстанции во водите (76/464/ЕЕС) дополнета со Директивата (91/692/ЕЕС и 2000/60/ЕС) е биде отповикана со Рамковната директива за води (2000/60/ЕС) од 22.12.2007, освен член 6, кој беше отповикан на 22.12.2000.
6. Директива за Стратешка оцена на животна средина (2001/42/ЕС)
7. Директива за пристап на информации за животната средина (2003/4/ЕС)

Додаток

Известувања

Врз основа на член 65, став (6), од Законот за животната средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 111/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18) и (Сл. Весник на РСМ бр. 89/22 и 171/22), Министерство за транспорт, на ден _____ 2024 година, донесе

Одлука за спроведување на стратегиска оцена

1. За планскиот документ Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино потребно е да се спроведе стратегиска оцена на влијанието врз животната средина согласно член 65 од Законот за животната средина.
2. Како органи засегнати од имплементација на планскиот документ Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино се определуваат следните: општина Желино, Министерство за животна средина и просторно планирање, Министерство за транспорт, Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, ЕВН и др.
3. За планскиот документ Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино, за чија изработка е одговорно Про-Инженеринг Тетово, а го донесува Министерство за транспорт, донесувањето на планскиот документ Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино ќе има влијание врз животната средина.
4. Обемот на извештајот за стратегиска оцена треба да ги опфати следните аспекти: влијание врз подземните и површинските води, влијание врз почвата, влијание по однос на генерирање на комунален и градежен отпад, влијание врз амбиентниот воздух, влијание врз биодиверзитетот и влијание од несреќи и хаварии.
5. Одлуката заедно со формуларите за определување на потребата од спроведување на стратегиска оцена се објавува на веб страната на Министерство за транспорт на следната веб адреса/и: www.mtc.gov.mk
6. Против оваа одлука јавноста има право на жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос од втор степен во рок од 15 дена од денот на објавување на одлуката на веб страната.

Бр. 67-4396/ 4
Датум: 21.11. 2024
Место: Скопје

МИНИСТЕР
АЛЕКСАНДАР НИКОЛОСКИ

Датум на издавање	22	ГОД. VIII
Сектор за транспорт		

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
СЕКТОРИ I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Арх.бр./Nr. Arkivi. УП1-15-2152/2024

Дата/Data: 21.01.2025

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
РЕПУБЛИКА Е МАКЕДОНИСЕ СЕ ВЕРИУТ
МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРАНСПОРТ
МИНИСТРИЈА Е ТРАНСПОРТИТ
Скопје - Shkup

Примено:	04.02.2025		
Решават:			
Организација	Spol	Прилог	Бројност
№	№	№	№
67-1080/1			

До: Министерство за транспорт
Ул. Црвена Скопска Општина бр. 4
1000 Скопје
Република Северна Македонија

Deri te: Ministria e Transportit
Rr. Crvena Skopska Komuna nr. 4
1000 Shkup
Republika e Maqedonisë së Veriut

Предмет: Известување
Врска: Ваш арх.бр. 67-4396/6 од 21.11.2024 год.

Lënda: Njoftim
Lidhja: Nr. juaj ark. 67-4396/6 datë 21.11.2024

Почитувани,

Të nderuar,

Во врска со Вашето барање доставено до Министерство за животна средина и просторно планирање - Сектор за просторно планирање под бр.УП1-15-2152/2024 од 22.11.2024 год. поврзано со постапка за носење на планска документација за Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придужни содржини како придужен објект на Државен пат Автопат A2, на КП бр. 1308, КП бр. 1313, КП бр. 1314, КП бр. 1315, КП бр. 1316, КП бр. 1307, КП бр. 1306, КП бр. 1520/6 и дел од КП бр. 1525, КО Групчин – Општина Желино, Ве известуваме дека согласно Законот за животната средина ("Сл.весник на РМ" бр. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 и 99/18 и "Сл.весник на РСМ" бр. 89/22 и 171/22) Вашата Одлука за спроведување на Стратегиска оцена на влијанието врз животната средина бр. 67-4396/4 од 21.11.2024 год. и Формуларот бр. 67-4396/5 од 21.11.2024 год., Министерството за животна средина и просторно планирање ги прифаќа.

Në lidhje me kërkesën tuaj të dërguar në Ministrinë e mjedisit jetësor dhe planifikimit hapësinor - Sektori për planifikim hapësinor me nr. UP1-15-2152/2024 datë 22.11.2024, e cila lidhet me procedurën për miratimin e dokumentacionit planifikues për Projektin Urbanistik jashtë kufijve të mbulimit planifikues për ndërtimin e një stacioni furnizimi me karburante të lëngshme dhe të gazta me përmbajtje shoqëruese si objekt ndihmës për Rugën Shtetërore Autostrada A2, në PK nr. 1308, PK nr. 1313, PK nr. 1314, PK nr. 1315, PK nr. 1316, PK nr. 1307, PK nr. 1306, PK nr. 1520/6 dhe një pjesë të PK nr. 1525, KK Grupčin – Komuna e Zhelinës, ju informojmë se, në përputhje me Ligjin për mjedisin jetësor ("Gazeta Zyrtare e RM" nr. 53/05, 81/05, 24/07, 159/08, 83/09, 48/10, 124/10, 51/11, 123/12, 93/13, 187/13, 42/14, 44/15, 129/15, 192/15, 39/16 dhe 99/18 dhe "Gazeta Zyrtare e RMV" nr. 89/22 dhe 171/22), Vendimi juaj për realizimin e Vlerësimit strategjik të ndikimit në mjedisin jetësor nr. 67-4396/4 nga data 21.11.2024 dhe Formulari nr. 67-4396/5 nga data 21.11.2024, Ministria e mjedisit jetësor dhe planifikimit hapësinor i pranon.

1

Министерство за животна средина и просторно планирање на
Република Северна Македонија
Плоштад „Пресвета Богородица“ бр. 3, Скопје
Република Северна Македонија

Ministria e Mjedisit Jetësor dhe Planifikimit hapësinor e
Republikës së Maqedonisë së Veriut
Bul. "Presveta Bogorodica" nr. 3, Shkup
Republika e Maqedonisë së Veriut

+389 2 3251 403
www.moepp.gov.mk

СЕКТОР ЗА ПРОСТОРНО ПЛАНИРАЊЕ
SEKTORI I PLANIFIKIMIT HAPËSINOR

Одлуката заедно со формуларите задолжително се објавуваат на веб-страницата на органот кој го подготвува и носи планскиот документ.

Vendimi së bashku me formularët detyrimisht të publikohen në faqen e internetit të organit që përgatit dhe miraton dokumentin planifikues.

Со почит,

Me respekt,

МИНИСТЕР/ MINISTËR
Izet Mexhiti

Изработил/Përpiloi: Зарије Абази/Zarije Abazi, помошник сопственик/bashkëpunëtorë e re
Контролирал/Kontrollloi: Дајана Марковска Ристеска, помошник раководител на сектор/ndihmëse udhëheqëse i sektorit
Одобрил/Miratoi: Nebi Rexhepi, раководител на сектор/udhëheqes sektori
Одобрил/Miratoi: Resmi Ejupi/Ресми Ејупи, Државен секретар/Sekretar shtetëror
Согласен /Me pëlqim të: Недим Рама/Nedim Rama, посебен советник на Кабинет на министер/këshilltar i posaçëm i kabinetit të ministrit
Согласен /Me pëlqim të: Хусамед Агушовски/Husamed Agushovski, посебен советник на Кабинет на министер/këshilltar i posaçëm i kabinetit të ministrit

Користена литература

- Просторниот план на РМ, 2004;
- Планска документација за Урбанистички проект вон граници на плански опфат за изградба на станица за снабдување со течни и плински горива со придружни содржини како придружен објект на Државен пат Автопат А2, на КП 1308, КП 1313, КП 1314, КП 1315, КП 1316, КП 1307, КП 1306, КП 1520/6 и дел од КП 1525, КО Групчин, општина Желино;
- Услови за планирање на просторот;
- Директива за стратегиска оцена на животна средина (2001/42/ЕС);
- Домашни и меѓународни документи, планови, програми и стратегии;
- Достапни искуства и практики.